

Lapunk példányonkénti árusításának teljes bevétele az aradi Kossuth-szoboré.

Tizenhatodik évfolyam. 244-ik szám.

ELŐFIZETÉS

HETIEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 korona.

VEHÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HÍRŐRŐK:
6-hatásos petit sor egyszer 20 fill.
minden követhetőnél 16 fillér.

Régiár sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasúti palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stamber József.

Csütörtök, október 24.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: A városatyák száma.
A soproni bankbukás.
Botrány a Reichsrathban.
Hírek a hadseregéből.
A Gardasági-Egyesület éléséhez.
Sztáházi pikantériák.
Makkai Zsigmond.
Lovatkörtetett adós.
Tárca: Pályadíjak. Irta: Andronicus.
Rogány-Csarnek: A karvalyek vére. Irta: Theuriot André.

A városatyák száma.

Arad, október 23.

A napirenden levő törvényhatósági bizottsági tagok választása alkalmával érdekes tudni nemcsak azt, hogy kik lesznek jövőben a képviselőtestület tagjai, hanem azt is, hogy hányan lesznek ezek? s mennyi időre adja meg a törvény nekik a képviselői jogot.

Helyesen történt hivatkozás az *Aradi Közlöny* ma megjelent számában az 1886. évi XXI. t. c. rendelkezésére, melynek 24-ik §-ában megállapítva van, mennyi időre választatnak meg s minő számban a bizottsági tagok.

Azonban tudnunk kell, hogy a hivatkozott törvény 96. §-a az 1892. XXVI. t. c. értelmében módosítást szenvedett. Ugyanis ezen törvény az 1886. évi XXI. t. c. némely rendelkezéseit módosította és kimondotta, hogy a felhívott törvény által

idézett t. c. 24-ik §-ában meghatározott bizottsági tagok számának a népszámlálás eredményéhez képest 10 évről 10 évre újra megállapítása, mely a legközelebbi általános népszámlálást követő évben lép életbe, hatályon kívül helyeztetik, s a törvényhozás további intézkedéséig az 1870-ik évi XLII. t. c. 28., 38. és 44. §§-ában foglalt rendelkezések maradnak hatályban.

Ezek szerint az 1886. évi t. c. említett rendelkezéseinek végrehajtása felfüggesztett mind addig, míg a törvényhozás véglegesen dönteni fog azon kérdés fellett, hogy hány évre történik a bizottsági tagok megválasztása, mert az 1870. évi XLII. t. c. 28., 38. és 44. §§-ai továbbra is hatályban fentartása kizárólag azon intézkedést foglalja magában, hogy a bizottság választás alá eső tagjai 3 évenként 6 évre választatnak, — továbbá az igazoló választmány határozatainak felebezését tárgyalja, végre azt az intézkedést foglalja magában, hogy az elnök, bizalmi férfiak, hivatalos személyek és szavazók a törvény különös oltalma alatt állanak. Kétségtelen tehát, hogy az 1886. évi XXI. t. c. némely rendelkezéseinek módosítása a bizottsági tagok létszámát érintetlenül hagyja.

Ezt annál inkább állithatom, mert a módosító törvény magyarázatában is az foglaltatik, hogy a kormány nézete szerint semmi fontos érv sem szól a mellett, hogy a bizottsági tagok 6 év helyett 10

évre választassanak, míg azonban a népesség szaporodása esetére gondoskodva lesz arról, hogy a bizottsági tagok száma is felemeltessek. Ennek véleményem szerint most már elérkezett az ideje, mert a múlt év végével befejezett népszámlálás jelentékeny szaporodást tüntet fel s azzal épenséggel nincsen arányban a bizottsági tagok jelenlegi száma, sőt legkevésbé azon arányban, a mit az 1881. évi XXVI. t. cikk contemplál.

E szerint 52000 lakost számláló városunkban minden 250 lakos után egy bizottsági tagot számítva az összes tagok számának 208-at kellene kitenie, míg jelenleg csakis 142-öt tesz ki.

Elérkezett mindenesetre az idő, hogy az 1886. évi XXI. t. c. rendelkezésének megfelelően a bizottsági tagok létszáma felemeltessek, mert végtére is a három törvénycikk egybevetéséül jogszerűen következtetni lehet, hogy a lakosságnak ehhez joga van s ezen jogától megfosztani nem lehet.

A közigazgatási reform után eszközendő gyökeres változásig várni nem lehet, mert ennek elérése úgy látszik még nagy időt fog igénybe venni és addig is közigazgatásuk az 1886. évi XXI. t. c. szellemében kell, hogy szervezve legyen. Természetesen a törvényhatóság ez iránt a belügyi kormányzathoz intézendő felirat alakjában teheti meg a szükséges intézkedéseket.

Avarfy Ferenc.

TÁRCA.

Pályadíjak.

Irta: Andronicus.

Sok szó esik mostanában a Semsey-féle tudományos pályázatok gyászos meddőségéről. Hogyan, hát nincs Magyarországon tiz tudományos ember, a ki fejekint tiz-tizezer forint pályadíjat s akadémiái koszorut akarna szerezni sok egyéb jövődöbeli hasznos járulékkal együtt?

Nincs. Még öt sincs. Mindössze négy akadt herek tiz esztendő alatt.

Erre pedig két a sajtó közvéleményben nagy botrányozás. Hirdetik a tudomány csödjét. A tudomány csödjé — ezt a fülbemászó s ez okból világszerte szívesen elhajmolt kifejezést egy reakciónius francia író találta ki. Nem azt értette alatta, hogy nincsenek többé tudósok, a kik a keresetért és dicsőségért könyveket csinálnának. Ellenkezőleg. Inkább azt, hogy hiába csinálnak annyi tudományt, nem használnak vele az emberiségnek. Ennek szerint, inkább hitre van szüksége, mely költött igazságaival bevilágítja az egész rejtelmes mindenséget, mintsem tudományra, mely a bebizonyítható való igazságokká százezerszerre kisebb területre szorul, mint a mekkorára az ember kíváncsi.

Vilagos, hogy a tudomány csödjé ebben az értelemben nem több igazságtalan maliciánál. A tudománynak sem nem hivatása, sem nem programja, hogy minden földeritsen s minden emberi kíváncsiságot kielégítsen. A tudomány nem versenyez a vallással. A vallás birodalma a végtelenség. Akármennyit hódít is el ebből a véges emberi tudomány, még mindig végtelen, a mi előtte titok marad. A vallás elképzel minden titok megfejtését. A csodák úgy megértetnek minden csodát, hogy a csoda többé nem csoda. A vallás — költészet. A tudomány más. A tudomány birodalma egyre növekszik ugyan, de anélkül, hogy a vallásé fogyna. Egyiknek csödjéről sem lehet szó soha.

A nálunk ma felkapott értelemben is, a tudomány csödjé csak nagy szó, kicsi igaz manggal, szinte semmivel. Bárha csu án a magyar tudományé értetődik alatta, csak annyi van benne, hogy a magyar tudomány még valósággal nem gazdag. Viszonyai még igen szerények, mint minden becsületes kezdő. Még jóformán csak kölcsönökkel tud magán segíteni, valahányszor zavarba jut. Sokszor jut zavarba, mint afféle zegeny. De azért nemcsak csödjöt nem mond, hanem lassan-lassan gyarapszik, gazdagszik is. A kik ezt nem látják, magukra vessenek. Tán nem is akarják látni? Tán, mikor az ugynevett magyar tudósok tehetetlenségét felhanyják, nem is panaszkodnak, hanem kárörvendeznek?

Amde a Semsey-pályázatok meddősége még azt sem bizonyítja, hogy a magyar tudósok jórészt csak ugynevezettek s a mennyiben valóságos tudósok is, nem dolgoznak. Tudhat valaki nagyon sokat, éghet benne a munkakedv s még sincs rá hajlandósága, ideje, vagy módja, hogy éppen azt csinálja, a mi, a kitűzött pályázatok rendes szavajárása szerint, kívánatik. *Zur Liebe kann man nicht zwingen*, mondja a német. Azt sem lehet senkifia tudósától rossz néven venni, hogy nem éppen a pályázati témát csinálja meg, hogy nem éppen a pályázat számára dolgozik.

Valami azonban tagadhatatlanul csödbe jutott. Ez pedig a nálunk eleddig tultengetett titkos, jelíges, pályadíjas munkára serkentési mód.

Kivántatik, mondá számtalanszor az Akadémia ez és amaz. — Kivántatik pedig így meg úgy leírva, — ekkor meg ekkor így módon beküldve, titkon, lepecsételt jelíges levéllel. Biráltatik ennyi s ennyi tagu bizottság által. Jutalmaztatik ilyen meg ilyen öszszeggel.

Kivántatik — hányszor volt erre az általános néma felelet: már pedig hiába kívántatik. Évről-évre kevesebb a komoly tollforgató ember, a kinek a régi pályázatokhoz még kedve, azokban még hita volna. Valóságos csendes bojkottal, nem dolgozva dolgoznak azon a legjobb tudósok és legjobb írók,

TÁVIRATOK.

Roosevelt elnök magatartása.

London, október 23. A *Standard* jelenti New-Yorkból: Roosevelt egy rany-demokratát nevezett ki Dél-Carolinában a belföldi adók beszédjévé a javaslatba hozott közársasági jelölt helyett. Roosevelt a többi államokban is hasonló független magatartást szándékozik követni.

Bullert felmentették állásától.

Loudon, október 23. Buller-nek e hó 10-én tartott beszédére támadásaira élénken válaszolt, Bullert az Aldershotban állomásozó első hadtest parancsnokságától felmentették és diszponilitásba helyezték. Utódjául French tábornokot nevezték ki, a kit most várnak vissza Dél-Afrikából. Hildyard tábornok átveszi a parancsnokságot Aldershotban.

A francia bányásztrájk.

Páris, október 23. Az *Echo de Paris* jelenti St.-Étienneből: A bányászok egyesült bizottsága elvileg az általános sztrájk mellett foglalt állást, de elhatározta, hogy mielőtt a sztrájk kezdetének időpontját megállapítanák, megvárják, a míg a munka-bizottság Basl indítványa felett határozatot hoz.

Páris, október 23. Mint a *Petit Temps* jelenti, a bányászok kiküldötti határozatlan időre elhagyta az általános sztrájk proklamálását.

St.-Etienne, október 23. A bányászok szövetségi bizottságának délutáni ülése esti 6 óráig tartott. A tanácskozásokat titokban tartják. A bizottság legközelebbi ülése február hó második felében, a bányász-kongresszus Allaisben március hó végén lesz.

A soproni bankbukás.

(Ujabb részletek.)

Arad, október 23.

Határtalan az a vakmerőség, amelyvel Schladerer Alfréd már 19 óra óta csalta a világot. Élete, becsülete, mindene azóta egy hajszálon lógott, mert bármily kis véletlen földerítette volna azokat a mérhetetlen gazságokat, amelynek elkövetését a személye iránt minden oldalról megnyilatkozó bizalom tette lehetővé.

Sokan azt hitték és nem ok nélkül, hogy Schladerer külföldre menekült, még pedig nagy összeg pénzzel. Neje tiltakozott e nézet ellen. A házkutatás alkalmával minden tartozkodás nélkül elmondta, hogy ő adta férje kezébe a revolvért s őt magát is meglepte, hogy férje hulláját, mely valahol közel az erdőben fekszik, még nem lelték föl. Most már ő maga is azt kezdi hinni, hogy férje csakugyan megszökött.

Schladererné jól sejtett, mert a férje már csütörtök óta halott volt.

Wrchowszky Gyula bankpénztáros még le tartóztatása alkalmával is erősítette, hogy Schladerernél távozásakor csak az az 1000 korona lehetett, amelyet ő adott neki. S ez igaz.

Schladerer pénzesztárcáját, óráját, zsebkését otthon hagyva, délben, negyed egy órakor, megjelent a kaszinó kávéházában s a fizető pincárnél kifizette 400 korona tartozását.

— Nem tudom, — mormogta a fogai közül — hogy ebéd után eljöhettek-e. — S evvel tavozott.

Mikor aznap délután Lenck Gyula temetési menete megindult, — a közeli bánfalvi erdő szélén Schladerer már megvezekelt büneiért.

Délután három óra volt. A kaszinóban minden asztalnál izgatottan tárgyalták a múlt napok eseményeit, amelyek szédítő gyorsasággal követték egymást.

Egyszerre csak, mintha delejes áram érintette volna a kaszinó óriási termének izgatott közönségét, mozgás támadt. Sokan fölugráltak a helyeikről, mintha hirtelen valamely nagy esemény előérzete kapta volna meg lelkiüket.

A sejtés hamar tudattá vált!

— Schladerer megvan — a Nádor-magaslaton fekszik agyonlőve!

Ez a kiáltás hangzott föl a bejárat felől. Mindenki fejében megfordult már Schladerer végzetének ez a gondolata s mégis hány arc sápadt el ezen rémes hír hallatára.

E pillanatban senki sem elemelte magában azt a rettenetes erkölcsi bukást, ami Schladerert érte és mégis mindenki önkéntelen ir-tózzattal küzdött a hírrel, míg a meg nem változ-

tatható faktummal úgy a hogy meg tudott al-kudni.

Schladerer Alfréd, a köztisztelőben álló bankigazgató, a város mindenható befolyásu hatalmas polgára, a fejlődésnek sok irányban le nem küzdhető akadálya — öngyilkos.

Az emberek mind csoportokba állva, ijedt arccal tárgyalták a legújabb szenzációt. Ez-alatt dr. Nessel Károly rendőrkapitány, Greilinger és Schönberger orvosok kocsira kaptak s az öngyilkosság színhelyére hajtottak.

Az öngyilkosság hírére Bártl Gusztáv keztyüs telefonozta meg a rendőrségnek. Ennek előzményét a rendőrfőkapitány délben kiadott ama rendelete képezi, hogy a Czeglédylőwert, melyet Schladerer a nyáron bérben birt, környékével együtt átt kellett kutatni. Reisner rendőrkapitány teljesítette a parancsot s az említett iparos önként csatlakozott hozzá, mert ő is hallotta, hogy Schladerert csütörtökön többet látták, a mint a löwerek felé ment.

Körülbelül negyed négyre járt az idő. midőn a Czeglédylőwerhez közel, — az erdő széle egyik fáján fekete kalapot pillantottak meg.

Odarohantak. A fa tövében feküdt Schladerer Alfréd is, holtan.

Nagyobb csoport állta már körül a helyet, a hol a hulla feküdt. Szürke nadrág, fekete kabát fődte Schladerer testét; jobb oldalán nyugodott, fejével a város felé, míg lábai a lejtő emelkedő részén az erdőnek irányultak. A felső test erősen előrehajolva. Jobbjában görcsösen tartotta a revolvért, a mit csak azután lehetett észrevenni, hogy a testet megfordították. A revolver őt töltéséből egy hiányzott. Ezt az öngyilkos biztos közel röpitette jobb halántékába. A vér előntötte a fejnek ezt a részét s a szemek erősen kidagadtak. A hullának már szaga volt; legyek röpködtek körül.

Zsebeit kikutatták, de csak barna bőrből való szivartárcát, szivarvágót és azt a papírost találták meg nála, amelybe a revolver lehetett csavarva.

Nemsokára megérkezett a halotyszállító kocsí, amelyen a holttestet a kórház halottas kamrájába vitték.

hogy az efféle pályázatokat végre már minden tudományos és irodalmi társaság hagyja abba.

Ez a csendes bojkott most a tudósok részéről kicsattant, nyilvánvalóvá lett. — De ugyanez megvan a szépirodalmi részeken is, csak hogy ott a pályaművek óriási — száma elrejt.

Természetes, hogy a tudósok részén kellett kicsattanni a bojkottnak, mert tudományos szakmukát, még rosszat is, csak az ír, a ki abban a szakban tanulmányos. A laikusok milliói tehát a tudományos pályázatokat nem vesznek részt s így rengeteg elrontott papirossal nem fedik el e pályázat csódját.

Tudományos művet írni hozzáértő homoly. szakembernek is nehéz, nagy és költséges munka. S ezt azzal a kockázattal végezni, hogy esetleg önkrebráltságok, semmivé tétessék, még mielőtt napvilágra kerülne: igazán ritka bátorság. En csodálom, hogy egyetlen tudós is akad, aki pályázik. Hiszen ha nem ír, sőt ha a bírálók — mint mondani szokás — levágják, az ránézve valóságos katasztrófa. Csak azt a szaktudóst értem, ha pályázik, aki előre bizonyosan tudja, hogy nyerni fog, mert szakjában ő az egyetlen. Ebben az esetben meg a pályázat minden titkossága pusztán alaki komédia.

Szinte nehezemre esik rosszat írni a szépirodalmi titkos pályázatokról is. Mert annyi bizonyos, hogy ezeknek Magyarországon dicső multjuk van.

A magyar irodalomnak eddig legtökéletesebb re: ekét, *Toldi-t*, egy igen szerény, 15 aranyos Kisfaludy-társasági titkos pályázatnak köszönhetjük. S nem tudom, vajjon a magyar vers királya, Arany János, egyáltalán kitört volna-e a szalontai jegyzőségből s azzá lett volna-e, a mi, ha akkoriban nincsenek irodalmi titkos pályázatok?

Jó is, hogy voltak. Nagyon illettek azokhoz a naivabb, szemérmesebb előidőkhöz, mikor még a hivatottak és választottak is hittek az ilyen wartburgi dalnokversenyek komolyságában s így azokat valósággal komolyakká tették. Akkor még nem kellett attól tartaniok, hogy éretten, nemes hangjukat éretlen macskakonzertben eresztik meg, melyben győzni nem nagy virtus s melyben még az is megeshetik, nagy a sok nyávgóság éppen az ő komoly hangjukról tereli el az agyonhalmozott bírálók figyelmét.

Lassanként azonban, a különben üdvös népoktatás és művelődés árnyékolalaképen, mindinkább lábrakapott a balvélemény, hogy a ki valamelyest olvasott és írni tud, az mind képesített pályázó is. Az mind tehet egy-két művet a szépirodalmi pályadíjra, mint ahogy mindenkinek szabad egy-két számot tenni a lutribá. Az avatatlanok e berohanása mind több és több avatottaknak vette el a pályázók kedvét. Így fordult, hogy utóbb az a kevés igazi író, aki még sem ábrándult ki, hanem pályázgatott, nagyon is biztosra vehette a nyerést; ha pedig mégsem nyert, méltán bosszankodott

s méltán gyanúsította a bírálókat figyelmetlenséggel.

Ebből az lett, hogy a bírálók hova tovább rabjává lettek a tulzott óvatosságnak. Rákaptak, hogy a pályaművekben mindenekelőtt és fölött a szerzők után szimatoljanak. Ha valamely mű kétségtelenül gyakorlatott, céhbélire vall, a bíráló hamar hajlik ennek jutalmazására, mert minden valószínűség szerint ezzel botlik legritkábban. S ez a módszer a bírálók étlagos tekintélyének legjobb pajza is. De vajjon az-e a céljuk a titkos szépirodalmi pályázatoknak, hogy a bírálók bizonyosságot tegyenek becsaphatatlanságukról?

S van ennek a bírálói módszernek egy igen ellenszedves teremtménye: a pályadíj-spekuláns, az irodalmi pecsenyevadász. Keményebb szóval akár a pályadíjak hiénájának is nevezhetnők.

Tehetségtelen, de irodalmilag gyakorlott, ravasz, ügyeskedő, rutinier ez, aki lesben áll a pályadíjakra. Eberen nyilvánfánteltja a pályázatokat. Pontosan tud minden váltott és házatidőt. Megfigyelte, körülbelül kiből alakulnak az egyes bírálóbizottságok s milyen azok irodalmi ízlése. Kitapasztalta, mely pályadíjakra szoktak igazi írók legkevésbé pályázni. Aztán elhatározza, hogy — én pedig ezt és ezt a díjat elcsipem.

Es tessék elhinni, hogy elesipi. Nem mindig, de legtöbbször. S ha csak egyszer esipi is el, káros és bosszantó dolog az. Különösen kezére van azolyan tarthatatlan pályázati feltétel,

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

Schladerer holttestét tegnap reggel boncolták föl dr. Greilinger Lajos és dr. Schönberger Gusztáv t. orvosok. Megállapították, hogy a golyó Schladerer jobb homlokán hatolt a fejbe és a szemföldről agylebenyeket széttroncsolva, a balhalánték falában akadott föl. A halálnak tehát azonnal be kellett állania. A test feloszlásának stádiuma is a mellett szól, hogy az éngyilkosság már csüdtörtökön megtörtént. A test többi része elváltozást nem mutat, csak a szíven látni az elzsírosodás nyomait.

A holttestet a hatóság az özvegy rendelkezésére bocsátotta, aki azonban a temetés iránt még nem intézkedett.

A temető jeltelen sírjainak a száma így az éjjel eggyel szaporodni fog.

Az eltűnt letétek.

Schladerer nemcsak a takarékpénztár vagyonát, hanem magánosok letéteit is elsikkasztotta.

Sopronban a Sándorffy-családnak bizalmas embere volt Schladerer igazgató. A család egyik tagja, Sándorffy Emilia, a dúsgazdag Müller-cég örököse, Schladererre bízta a vagyona kezelését és Schladerer ezzel a pénzzel is hűtlenkedett, mert Sándorffy Emilia pénzszerkevényéből hiányzik 74.000 korona értékű járadék és 10 darab cenki cukorgyári részvény, melynek értéke 60.000 korona. Összesen 134.000 koronát sikkasztott Schladerer a vagyonos urasszonytól.

Annyi már kétségtelen, hogy a soproni bankban kezelt letéteket valósággal megtizedelték bűnös kezek. Dr. Winkler Adolf, a vagyonbukott intézet csödtömeggondnoka fardhatatlan buzgósággal kutatja az elsikkasztott értékek sorsát s ő derítette ki, hogy a Müller Paulin-féle egy millió korona alapítványból 100 darab cenki cukorgyári részvény hiányzik, ami egymaga 600.000 korona érték. Dr. Winkler tömeggondnoknak már a vizsgálat kezdetén feltűnt, hogy a városi letétek vinkulációját tíz filléres okmánybélyegek helyettesítik. A Müller-féle depót-on is ilyen bélyeg volt. Figyelmeztette Weinberger városi számtanácsost, hogy a letétek bélyegmentesek, mirevaló hát rajta a bélyeg, megnézték a letét-borítékot, erre rá volt írva: 3 drb 10.000 forintos, 16 drb 1000

forintos értékpapír, 2 drb 100 forintos bankjegy, a vinkuláció céljaira szolgáló pecsét helyén ott volt a 10 filléres bélyeg, ámde a kötegen csak a két darab bankjegy volt, a többi értékpapír hiányzott; ma már azt is tudják, hogy Schladerer az értékpapírokat a soproni takarékpénztárnál beváltotta.

Sopron város letéteiből is nagy összeg hiányzik. A vizsgálat javában folyik s még ma sem lehet számszerint megállapítani, hogy mennyi hiányzik a takarékpénztárban elhelyezett letétekből.

A bűntársak.

Wrchovszky Gyulát és Prochazka Arturt le tartóztatásuk után az ügyészség fogházába szállították. Pokorny felügyelő természetesen közönséges rabcellákban helyezte el őket, de a cellák közül a tágasabbakat választotta ki. Megmotosáskor az egyiknél 500, a másiknál 120 koronát és aranyórát találtak.

Másnap, vasárnap délelőtt Wrchovszkyt, délután pedig Prochazkát hallgatta ki a vizsgálóbíró. Mindketten töredelmesen bevallották, hogy a bűnös manipulációról tudomásuk volt, amint hogy náluk nélkül meg sem történhettek volna. Eppen ezért husz éven át való folytonos és következetes hallgatásuk a legsúlyosabb beszámítás alá esik, mert az a mentegetődzsük, hogy az igazgató pressziója alatt állottak, javukra alig szolgálhat. Az ily presszió hatása egy-két évre terjedhet, de harminc év alatt tisztességes és becsületes embernek elég alkalma nyílhatott, hogy felfődje azokat a határtalan gazságokat, amelyeknek az építő-bank tanyája, meleg fészke lett.

Wrchovszky azt mondja, hogy ő bevételte, amit a bankba hoztak s kifizette, amit az igazgató kifizettetett vele. Prochazka beismeri a hamisításokat. Arra a kérdésre, hogy miként jártak a mérleg helyességének vizsgálatánál, azt felelte, hogy a főkönyvnek csak összegezéseit mutatta a felügyelőknek, akik ezzel megelégedtek. Behatóbb vizsgálatba a felügyelők sohasem bocsátkoztak.

A bűntügyi zárlatok.

Hogy a végrehajtott és folyamatban levő bűntügyi zárlatoknak mi lesz összes anyagi

eredménye, ma még — mert a művelet befejezve nincs — tudni nem lehet. Folyik a zárlati munka még a Thirring és Zett-féle cégeknél. A befejezettek közül néhánynak már ismeretes az eredménye: így Friedrich Agosnál 2450 koronát, egy szekrény ékszer s a téglagyári vállalat jövedelméből reáeső részt foglalták le. Gebhardt polgármesternél a fizetés egyharmadát és ingóságokat, Kánia József dr.-nál mintegy 1800 korona készpénzt és értékpapírokat, Schneider Mártonnál szintén 1500 korona körüli pénzüsszeget és értékpapírokat, valamint az üzlet jövedelmét. Krétschy Sándor dr.-nál a bukott építobanknak 26 részvényét és fizetése egyharmadát foglalták le. Legnagyobb a zárlat alá került vagyon értéke Zett Gusztávnál, a kinél a munkálatot még nem tudták befejezni. Itt csak a lefoglalt készpénz és értékpapír 800.000 koronánál többet tesz. Zettinél, Mechlénél persze az üzleteket is zárlat alá vették. Zár alá kerültek az ingatlanok is.

A bank igazgatósági tagjai és felügyelői vasárnap azon tanácskoztak: mikép enyhíthetnének az őket ért súlyos csapáson. Ertesülésünk szerint azzal a gondlattal is foglalkoztak, hogy a zárlat alá vett üzletek becsértékét biztosítéképpen leteszik s ily módon az üzem zavartalan folytatása lehetővé válik. Ennek a tervnek a megvalósítását minden oldalról elő kellene mozdítani, mert senkinek és semminek sem állhat az érdekében virágzó üzletek tönkretétele.

Azzal a zárlat alá vett vagyonok tulajdonosi teljesen tisztában vannak, hogy a vagyoni felelősség alól nem menekedhetnek. Ennek tulajdonítható, hogy a zárlatok keresztülvitele, egy pár heves jelenetet leszámítva, mindenhol simán ment.

A segélyakció.

A Lenck-cég ügyében a főhitelezők, tudniillik a rokonok és a fővárosi bankintézetek képviselői, szombaton estig tanácskoztak. A tanácskozás elég élénk és mozgalmas volt. A cégtulajdonosok rokonainak képviselője, Szilvássy Márton dr. minden szépités nélkül tárta föl a cég helyzetét s ez alapon egyesiséget ajánlt a pénzüntézeteknek, a mely egyeséget a

mely szerint a díjak és bírálók minden esetben kötelesek kiadnia a viszonyilag legobb pályaműnek, akármilyen rossz is az.

En megvallom, hogy dühre lobbanok, valahányszor megérzem valamely nyertes pályaművön, hogy itt van ő, a pályadíj hiénája! Itt a sima ügyeskedés, mely behízelté magát, mely ilyenformán csábította a bírálókat: ugyan tisztelt és okos urak, sohasé törjétek magatokat azzal a sok többi zöldséggel, nyugodjatok meg bennem, én irodalmilag lehetséges, viszonyilag legjobb vagyok. Magam részéről éppen az ilyen művet tenném leghátrább s százszor szívesebben adnám a díjat valamely kezdetleges dadogásnak is, mint ennek. De ott vannak a pályázati feltételek és bírálók, azokat jobbra szőszint szigorúan veszik. Igazuk van! Mert a tapasztalat valóban azt mutatja, hogy, mihelyt más telkesebb szándékkal mindenáron új tehetséget akarnak a pályázatban felfedezni, még fonákabb és kellemetlenebb eredményekre jutnak. Megdíjaznak és koszoruznak valamely még irástudatlan ifjút, akiből különben tán lenne valamikor valami, de akire az elsietett rövid válság után keserves, csüggesztő csatlódás vár. Az ilyen sohasem fogja többé elhinni, hogy ő nem kész nagy író, hanem a közönséget és a világot gyűlöli meg, a helyett, hogy okulna, tanulna, fejlődne.

Az a gyönyörűség, hogy a titkos pályázat után a felbontott jelíges levél ismert, vagy még nem ismert igazi író, kész mester nevével valja ki, néha még megérik, de hovatovább

mind ritkábban. Ha már ismert igazi író nyer ily pályadíjat, az reá nézve emelkedést alig jelent többé. Ha még ismeretlen, a közvélemény nagy kétséggel fogadja s új kemény nyilvános próbákra ítéli, mielőtt az ig. írók sorába fölvenné. A pályadíjnyerés nélkül a közvélemény sokkal enyhébb próbákkal is beérné és hamarabb placeirozná a szerencsés szerencsétlent.

Valóban, akármilyen dicső multja van is Magyarországon a titkos szép irodalmi pályázatoknak, ma már a pályadíjnyerés az íróknak inkább árt, mint használ. Az irigység és a malicizusan felcsigázott várakozás nagyon meg tudja keseríteni pályázati sikerét. Kivált, ha a pályamű szindarab, mely a legközvetlenebb módon kerül a kegyetlen felülbíró, a közönség elé. Van az ilyen pályadíjas darabokra egy boldos, szócavarintós német tétel: je preiser gekrönt, desto durcher fällt es.

Tessék csak egyszer számon venni az utolsó tíz esztendő minden titkos szépirodalmi pályázatának minden nyertes művét. Egy-kettő lesz köztük, mely igazán jeles; de azokat olyan írók irták, — a kiket már előbb is kész mesterekül ismertünk, akiket nem a pályadíj emelt fel, hanem, akik ugyszólván megtisztelték a pályázatot azzal, hogy résztvettek benne. A többi pályadíjas mű nagyrészt üres, rideg rutinetermek gyanánt tűnt feledésbe, kistrészt pedig, mint genáliskodó zöldség, a tulozó közgnyban lelte hamarosan halálát.

Ezért mondom, hogy a titkos pályázat, melynek csődje a tudományban nyilvánvalóvá lett, immár a szépirodalomban is régen idejét multá.

Lehetetlen, hogy ezt immár az Akadémia és a szépirodalmi társaságok intéző körei szintén ne tudják, mint bárki más. En ezért nem is kétkedem benne, hogy a titkos pályázatok idővel csupa nyílt pályázattá alakulnak át, vagy hogy alapítványi tőkéik jövedéke egyéb hasznos módon fogja támogatni a magyar szép irodalmat és tudományt. Hanem türelemmel kell lenünk, mert ez a kívánatos átalakulás nem megy olyan könnyen, mint általában képzeljük. A titkos pályázatok legnagyobb részét eredeti formájukhoz és feltételeikhez alapítólevelek kötik, az alapítók közül pedig a legtöbb már nem él. Az anachronizmusnak ez esetekben csak úgy hirtelen nekijáratni közérdekben sem lehet. Annaira nem, hogy szinte érthetőnek találnám, ha az Akadémia II. osztálya közelebb ilyen jogtudományos titkos pályázatot hirdetne:

Kívánatlik rendszeres szerkesztése, ki-fejtése és kétségbevonhatatlan próbája egy jogi formulának, melylyel a régi alapítványok alapítóleveleiben örök időkre meghatározott föltételek, a tételes törvények és az igazság sérelme nélkül, a változott viszonyokhoz képest, egyoldaluan megváltoztathatók lennének.

rokonság garantálná. Az érdekeit intézetek tudomásul vették az ajánlatot és még aznap este haza utaztak. Hétfő estére vagy kedd reggelre ígérték újból megjelenésüket, hogy a döntés a Lenck-cég sorsa fölött megtörténjék.

A jelek azzal biztatnak, hogy az egyezés létrejön, mert a hitelezők csak ebben az esetben juthatnak követeléseik egy részéhez; míg csőd esetében mindent elveszítene.

Az osztrák-magyar bank helybeli fiókin-tézetének főnöke személyesen referált Bécsben Prangernek, a bank vezértitkárának. A vezértitkár megígérte, hogy ha a soproni piac érdekében nagyobb akció mutatkoznék szükségesnek, vasárnap délelőtt lejö Sopronba. Pranger azonban nem érkezett meg, a mit arra magyaráznak, hogy a helyi piac helyzetén helyi erővel is lehet segíteni.

Az már kétségen kívül áll, hogy a pénzintézeteink a betevők rohamát sikerrel állították ki. A mi az építobankkal összeköttetésben állott cégeket illeti, ezek váltói is olyanok, hogy kellő tapintattal mind értékesíthetők, anélkül, hogy az illetők létalapját veszélyeztetni kellene. Egy pár igen gyöngye alapu cégnél tartanak csak katasztrófától, a mely azonban valószínűleg a bank csődje nélkül is bekövetkeznék.

A legújabb események.

A várost a nagy katasztrófa szinte megbénította s még ma sem ocsudott fel.

A belügyminiszter *Harth* miniszteri titkár és *Gunda* számvizsgálót Sopronba küldte ma a vizsgálat vezetésére. A miniszter kiküldöttjei naponként jelentést fognak tenni a miniszternek a vizsgálat eredményéről.

A soproni takarékpénztár igazgatósága délután rendkívüli ülést tartott a *Lenck* céggel kötendő egészség ügyében. A gyűlés eredménye azonban még nem került a nyilvánosságra.

Magában a tönkre jutott bankban a könyvek felülvizsgálata szorgalmasan folyik. Újabb hiányokat a mai nap folyamán azonban nem fedeztek fel.

A város képe olyan, mintha valami nagy halott lenne a városban, szomorú ott minden ember, nincs kedv semmiféle mulatozásra, vagy szórakozásra. Ezt legjobban igazolja az, hogy *Kubelicknek* mára hirdetett hangversenye is elmaradt.

A város, mint említettük, nagy összeggel van érdekelve, s ez ügyben a főispán a képviselőtestületet holnapra rendkívüli közgyűlésre hívta össze. A közgyűlés nagyon viharosnak ígérkezik, mert a városatyák közül többen erősen megfogják a város vezetőségét támadni, azon vak bizalomért, a melylyel a bank iránt viseltettek.

Az osztrák-magyar bank is érdekelve van az ügyben s ma leküldte Bécsből egyik főhivatalnokát, hogy az ottani hangulatról személyes meggyőződést szerezzen, s a takarékpénztárt vizsgálja meg.

Schladerert, a nagy horderejű katasztrófa okozóját tegnap este temették el a legnagyobb csendben. Nem volt a temetésen egy árva lélek sem. A temető halottaskamrájában volt kiterítve s a sírások onnan vitték ki a sokaktól megátkozott tetemet. A földi igazságszolgáltatást elkerülte, hat lábnyira fekszik már a földben az az ember a ki egy virágzó várost tett tönkre s polgártársainak színe-javát koldusbotra juttatta.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Zaza, színmű. (Páros bérlet.)
Péntek: Zaza, színmű. (Páros bérlet.)

* Zaza. Pierre Berton és Simon öt felvonásos színműve, melyet *Heltai Jenő* fordított magyarra, holnap kerül bemutatásra. A darabban a szép, érdekes chantanékesnő egész kulisszavilága lép a közönség elé.

* Kassai színeszet. Kassán nagyon nehezen indult meg a színházi szezon, de most már az előadásokat nap-nap után szép közönség látogatja. Valóságos szenzációs sikere volt *Soupé* zenei szépségeiben gazdag „Modell” című operettjének, melynek bemutató előadása zsufoolt ház előtt folyt le. A sikerben legnagyobb része *B. Russinszky* Ilonának volt, aki úgy gyönyörű, színes és meleg hangjával, mint párját ritkító énekművészetével nagy hatást aratott. Minden énekszámát, de különösen a népszerű *Csiribiri-kuplét* háromszor kellett megismételnie. Nagyon jó volt *Gáty Kálmán* és *Németh János*, ki a tenor-szerepben aratott megérdemelt tapsokat. A darabot *Andorffy Péter* rendezte igen szépen. A *Modell* kedvelt műsordarabja lesz a kassai színháznak. A színtársulat drámai személyzete most Zazára készül s még e hóban színre hozza *Cyrano de Bergerac*-ot. Az énekes premierok közül legnagyobb érdeklődés mutatkozik az e hó végén színrekerülő *Svihákok* iránt. *Szendrey Mihály* ujabban szerződtette *Krposy Józsa*t szubrett-primadonnának és *Jooeks* Irmát, az opera énekiskolájának tehetséges növendékét.

Botrány a Reichsrathban.

(Régi nóta, régi szöveggel.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, október 23

Szinte hihetetlen, hogy az osztrák parlamentben a botrányoknak semmiféle intézkedéssel nem lehet elejét venni. Mindenki, aki figyelemmel kíséri az osztrák képviselőház dolgait, azt hitte, hogy Ausztriában a parlamentarizmus végkép elbukott. Pedig nem a parlamentarizmusnak mult a divatja, hanem az osztrák parlament rákfenéjét az a szedett-vedett népség alkotja, mely nem tud megtérni a bőrében s a melynek a botrány az oxigénje. A Wolf-Schönerer csoport ebben a tekintetben fölülmulthatatlan. Ugy piszkolódni és rágalmazni, mint ezek az emberek teszik, mások nem tudnak.

A bécsi birodalmi tanács mai ülését is egy eléggé visszataszító botrány élénkítette.

Kaftán cseh képviselő sürgősségi indítványt adott be, melyet a napirend előtt vettek tárgyalás alá. *Kaftán* sürgősségi indítványában az osztrák-magyar államvasutak és a Nordwestbahn államosítását követelte. Ezek a vasutak mindeddig magántársaságok tulajdonát képezik állami kezelés alatt.

A sürgősségi indítvány után az indítvány megbeszélése következett volna az eddigi szokás szerint s csak a pártok hozzászólása után döntöttek volna ebben a kérdésben.

Akkor azonban hihetetlenül és váratlanul felkelt *Pergelt* képviselő és általános meglepetésre névszerinti szavazást kért az indítvány felett.

Ez a váratlan ötlet aztán a jobboldalon óriási lármát és kiabálást okozott. A jobboldali képviselők élénken és zajosan tiltakoztak a névszerinti szavazás ellen és az indítvány megvitatását követelték. A zaj alig akart csillapulni. *Pergelt* kijelentette, hogy ragaszkodik a névszerinti szavazáshoz. Erre még nagyobb lett a láрма, mely csak akkor kezdett csillapulni, mikor *Stranszky* cseh képviselő emelkedett szólásra.

Stranszky a Littauban nemrég lefolyt eseményekről akart beszélni.

Ekkor *Wolf*, a nagynémetek kolomposa közbeordított, *Stranszky*hoz fordulva:

— Zsidó, maga akarja csehok érdekeit képviselni?

Stranszky erre azt felelte vissza a dühtől elvörösödött *Wolf*nak:

— A legutolsó szidót többre becsülöm magánál!

Schalk nagynémet *Wolf* segítségére sietett. Azt kiabálta *Stranszky*nak:

— Hallgasson maga többszörösen felfofozott fickó!

Erre elementáris erővel tört ki a láрма. A képviselőház intelligensebb része is a legdurvább invektívákkal illette a botrányt okozó *Wolf*ot és körülötte ordító pártiveit. Am *Wolf*ék sem hagyták magukat és olyan izléstelen durva szitkokkal illették az őket ócsárkó képviselőket, a melyeket reprodukálni lehetetlen. Az elnök e miatt többeket kénytelen volt rendreutasítani. Ez ismét lármát és zajt idézett elő. A nagynémetek azt kiabálták *Stranszky*nak:

— Hazudsz gazember!

A Ház általános felfordulás képét mutatta. A képviselők nagy része ezután belátta, hogy hiábavaló volna *Wolf*ot és társait sértésekkel elhallgattatni s ezért inkább otthagyták a termet, mire a láрма lecsillapodott.

Színházi pikantériák.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, október 23.

Jókainé a színpadon. Az a hirtelen szárnyra kelt hír, hogy *Jókainé-Nagy Bella* újból fellép a világot jelentő deszkákon, nemcsak a nagyközönség körében keltett szenzációt, hanem az írói és művészi körökben is.

Természetesen különböző pletykákra adott alkalmat ez a váratlan debutirozás. Már a mi társadalmi felfogásunk olyan, hogy minden legkisebb eseményt is felkap, szőnyegen tart, tovább szit s ilyenkor megszólal a nagy Galeottó is.

Már nemcsak suttoják, de nyíltan hirdetik, hogy *Jókai* válik a feleségétől. Mások szerint a szép asszony megunta az ellene szőtt intrikákat s ezért tér vissza a színpadra stb.

Nos, mi a legmegbízhatóbb forrásból értesülünk arról, hogy mindebből egy árva betű sem igaz!

A tisztelt és kedves pletykázók sok mindent nem tudnak, de tudni vélnek és különösen sokat felejtene.

Első sorban felejtik azt a csodálatosan szép poetikus verset, a melyet csak a minap irt meg *Jókai* házasságának második évfordulója alkalmából. Ez a vers mindent megmond annak, a ki nem rosszhiszeműleg látja a dolgokat.

De ha ez semmit sem fejezne ki, akkor megsugjuk azt is, hogy a *Jókai*-pár igenis a legboldogabb családi életet éli. *Jókainé* gyöngéd hitves és páratlan jó gazdasszony.

Hogy a színpadot nem felejtette el és ma is vágyakozik utána, az nem csoda. Gyermekora óta a színpadra vágyott és nem jelentéktelen sikerekben vala része. Különben azóta is minden premieren látható volt *Jókai* a feleségével.

És a ki látja őket, rendszerint földszinti páholyokban, az meggyőződhetett arról, hogy minő gyöngédség fűzi *Jókai*ékat egymáshoz. Csak tegnapelőtt is ott látta őket a népszínház közönsége egy baloldali földszintes páholyban. Természetesen minden látcső feléjük irányult és örömmel konstatalta mindenki, hogy a mi koszorus regényírónk pompás színben van. Arca olyan piros, mint egy 24 éves élelős ifjúé. *Jókainé* kissé megtestesedett.

De térjünk rá a színpadra. Nos, *Jókainé* igenis fellép nemcsak Pozsonyban, hanem több

más vidéki színpadon is: Aradon, Szegeden, Pécsen, Nagyváradon és Kolozsvárt is.

Ennek a vendégszereplésnek pedig meg-sughatjuk a végcélját.

Jókainét rövid idő múlva egyik fővárosi színpad szerződött tagjaként fogjuk üdvözölködni.

Mi van ebben megütközni való? Hiszen Laborfalvy Róza, Jókai első neje, nem volt-e gyöngye színpadunknak? S azért gyöngédebb, szeretőbb hitvest keresni kellett Laborfalvy Rózánál!

A Bokor Almafája. Régen vert fel annyi port színdarab, mint a Bokor József egyfelvónásos, pályanyertes Almafája. A P. H. egyre azt állítja, hogy a kis vigjáték plágium, Bokor tagadja és indignálódik. Mint a Vigszínházban beszéltek, Bokor darabját most egy íróból és színészekből álló bíróság elé terjesztik, a mely végérvényesen dönteni fog a Bokor dolga felől. Érthető kíváncsisággal várja ezt a döntést mindenki.

Annyi azonban már most is bizonyos, hogy Bokornak nagy „pechje” van. Egyike a leg-szorgalmasabb íróknak, a ki sok szép, olyan *bizonyosan* eredeti darabot írt, a melynek méltán volt nagy sikere.

Barátot azonban nem tudott szerezni. Ridég, magába zárkózott természete az oka talán ennek.

Beszélnek irigységről is.

Mert hát sok pályadíjat halászott el mások elől és az ő egyénisége, no meg a sok siker sok irigyet nevelhetett.

A mostani dolga azonban nem tartozik ehhez. Ezt valóban csak lelkiismeretes bírálat után lehet eldönteni. Őszintén szólva, szeretnők, ha Bokor ártatlansága kiderülne, mert tagadhatatlanul tehetséges író és zeneszerző és mert népszínműveit valóban poétikusak és magyaros levegő van bennük.

De most a fő pechje, az, hogy már pén-tekre van kitűzve egy új operettje, a „Rolli és Roland” — a népszínházban.

Képzeltető, minő előítéllettel fogadja majd a sajtó és közönség ezt a darabot.

De vajon megérdemli-e?

Helyén való volna, ha ez mielőbb el is dőlné!

MULATSÁGOK.

(=) Adakozások a gyoroki ev. ref. templom harangjaira. A m.-gyoroki ev. ref. templom fel-avatási ünnepélyét, f. évi szeptember hó 29-én tartották meg. Ez alkalommal a gyoroki vendéglő nagytermében a templom új harangjai költségének fedezésére táncmultság rendezte-tett, a melyen felülfizettek a következők:

N. N. 20 koronát, Nagy Zoltán 10 koronát, Kende Vilmos 8 koronát, Kaufmann Máttyás, Kászonyi János, Szarka Gyula 7—7 koronát, Avarffy Gyula, Masznyik Dániel 6—6 koronát, Csécsi Imre, Rozsnyay Máttyás, dr. Rozsnyay József 5—5 koronát, Lungu Miklós, Komor Imre 4—4 koronát, Domány József, Adamovits Lázár, Kaufmann Lajos, Szabó József 3—3 koronát, Tabajdy Gyula, Pálya Máttyás 3—3 kor., Kaufmann Jakab, Hajabács Irma, Csont Lajos, Kovacsevics György, Hunyady Péter, Hoffmann Károly, Eichner Adolf, Ottlakán Tivadar, Rezik Albert, Szilvássy Géza, Szundy Aurél, Varga Miklós 2—2 koronát, Gellén Ferenc, Kiss Imre, Kocsik János, Schlesinger-család, Uray Sándor és Veress Károly 1—1 koronát.

A felülfizetőknek szíves adakozásukért az egyházközség nevében hálás köszönetét fejezi ki Hunyady László, ev. ref. lelkész.

A Gazdasági-Egyesület üléséhez.

(Néhány befejező észrevétel.)

Arad, október 23.

Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület tegnap tartott igazgató-választmányi ülése behatóan foglalkozott az aradi kereskedőknek, a gazdák fogyasztási szövetkeze-tele ellen fölmerült panaszával, s azzal a fölterjesztéssel, melyet az Aradi Kereskedők Köre intézett a sérelmekből kifolyólag Lukács László pénzügyminiszterhez.

Szívesen konstatáljuk előljáróban, hogy a Gazdasági Egyesület ezuttal higgadt, tárgyilagosságra törekvő hangon vitatta meg a szönyegen fekvő kérdést, ami azonban éppenséggel nem jelenti azt, hogy egyuttal meg is győzte a nyilvánosságot álláspontjának helyessége felől.

A kereskedők panaszát most, a Gazdasági Egyesület igazgatósági ülése után, valamivel még alaposabbnak mutatkozik, mint volt eddig, mert hiszen most már maga az igazgatósági ülés is kénytelen konstatálni, hogy a szövetkezeti boltban a detail-eladásnál, „nem volt betartható” a szabály, mely szerint csakis a szövetkezet és egyesület tagjai szereshetik be szükségleteiket a szövetkezeti raktárból.

Azzal indokolja e körülményt az igazgatóság, hogy „a szövetkezeti alkalmazottak nem ismerhetik az egyesület és szövetkezet több mint nyolcszáz tagját.”

Amennyire tisztelettel vesszük tudomásul az igazgatóság loyális önbeismerését, annyira nem fogadhatjuk el a kereskedőket ért sérelem magyarázata gyanánt azt, hogy miután a szövetkezeti alkalmazottak nem ismerik a szövetkezet tagjait, tehát nyitva kell tartani a szövetkezeti boltot mindenki számára.

Egy példát hozunk fel. Az állami tisztviselők és családjaik a magyar államvasutakon kedvezményes utazási jegyeket élveznek. Magyarország harmincezer állami tisztviselője a családtagokkal együtt mintegy százötvenezer főre tehető. Hogy ezt a százötvenezer embert az államvasuti jegypénztárosok mind személyesen ismerjék, az ugy-e még kevésbé kívánható, mint az aradi fogyasztási szövetkezet alkalmazottaitól az, hogy nyolcszáz embert tartsanak számon?

Az aradi szövetkezeti bolt példája után indulva, az következne tehát, hogy miután százötvenezer állami tisztviselőt személyesen ismerni nem lehet: részesítsen az államvasutak igazgatósága a tisztviselőknek szánt kedvezményben minden embert, aki a személypénztáraknál utazási jegyért jelentkezik.

Csak hogy az államvasutak igazgatósága nem ezt teszi.

Az államvasutak vezetősége pecséttel és arcképpel ellátott igazolványt küld minden év elején az állami tisztviselőknek, s ez igazolvány nélkül nem részesül a jegypénztáraknál semmiféle kedvezményben senki fia.

Ilyen igazolvány-félet adjon ki tagjai számára az aradi fogyasztási szövetkezet is, s akkor kevésbé fásztja ki egyrészt alkalmazottjainak fizionómiai memoriáját, másrészt pedig a kereskedők is kevesebb panasszal illetik majd az adómentes konkurenset.

A tegnapi ülésen hallott nyilatkozatok

közül szemünkbe ötlött a fent említettek kivül még valami.

Azt mondja a Gazdasági Egyesület, hogy a szövetkezeti boltban használt vasanyagokat kizárólag egyik helybeli cégnél szerezi be s eddig már 8946 korona értékű árut vásárolt. A szalonna, gép- és géprész-szükségletre pedig egy másik aradi céggel van összekötötésben, melynek a folyó évben 19684 koronát fizetett ki.

Nos tehát, tisztelt Gazdasági Egyesület, ez megint olyan sérelem, mely minden kereskedő létérékébe vág.

A vásárló nagyközönséget *kiskorúsítani* senkinek sincs joga. Ami árucikk Aradon kapható, azt megtalálja közvetlen az első forrásban minden fogyasztó, — a szövetkezet nélkül is. Önök nem tesznek egyebet, mint megbénítják a kereskedők egymás közötti nyílt versenyt, s egyszerűen közvetítik a fogyasztók száza és valamelyik kiválasztott egy kereskedő között az összekötötést.

Ez pedig nemde jogos panaszra adhat okot a kereskedők között, anélkül, hogy a szövetkezet tagjai valami hasznot látnának belőle?

Az ominozus cementajánlásra vonatkozólag is esett szó az igazgatósági ülésen. Erre nézve ugy nyilatkozik a fogyasztási szövetkezet, hogy Arad városa alapító tagja a Gazdasági Egyesületnek, mely egyesület viszont részvényese a fogyasztási szövetkezetnek, miből, szerinte, önként következik, hogy Arad városa a fogyasztási szövetkezetnek is tagja.

Lám itt megint nem vagyunk egy véleményen az igen tisztelt igazgatósággal.

Arad városa belépett annak idején a Gazdasági Egyesület alapító tagjainak sorába, mert ugy vélte, hogy e közcélú, kulturális helyi intézményt, a megalakulás körül, erkölcsileg és anyagilag támogatni köteles. A szóban forgó ezer koronát *nemes áldosat* gyanánt hozta meg a város, *nem pedig azért, hogy nyereszkesedjen vele a kereskedők rovasára*, kik százféle alakban adóznak e város fönntartására, s Arad lakosságának éltető erejét képezik.

De azonfelül hibásnak és erőltetettnek tartjuk a fogyasztási szövetkezet azon álláspontját is, hogy a fentemlített körülmény alapján, a Gazdasági Egyesület tagjait a szövetkezet tagjainak sorába számítja.

Hiszen ha a jogokat ilyen könnyedén lehetne átvinni és folytatni, akkor esetleg egy másik kombinációt is el kellene fogadnunk, azt, hogy miután Arad városa a Gazdasági Egyesületi részvények alapján a fogyasztási szövetkezetnek tagja: tehát tagja a szövetkezetnek városunk *egész közönsége* is, aminél fogva a szövetkezeti bolt teljes jogosultsággal állott rendelkezésére a városban mindenkinek.

Az ilyen okoskodás pedig, nemde, mérész lenne egy kissé?

Nagyjában ezek azok az észrevételek, melyeket a Gazdasági Egyesület tegnap lefolyt igazgató-választmányi ülésére tenni kívántunk.

Elismeréssel vesszük tudomásul ez észrevételekkel szemben az igazgatóság ama kijelentését, hogy az osztálygyűlöletet károsnak találja, s annak kiélesítését kerülni óhajtja.

E törekvés megvalósítására nagyon jó eszköz kezében, egyebek között, a felügyelete alatt létesített *vidéki szövetkezeti*

fiókok. Azokban a községekben, ahol egyes lelketlen emberek kiszipolyozták, tönkre teszik a lakosságot, lépjenek a szövetkezetek teljes erejükkel akcióba a köznép megmentésére. De ne legyen a vidéki fiók, kivétel nélkül mindenütt, a felekezeti túrelmetlenség melegágya, s az üzlet forgalmát a vásárló közönség érdeke emelje, ne pedig az osztálykülönlet.

Mert hisszük, sőt meggyőződésünk, hogy a Gazdasági Egyesület működését alapjában szép intenciók irányítják, de a legnemesebb ügyet is kompromittálni képes a jó szándéknak kellő körültekintés nélkül való, erőszakos keresztülvitele.

A fölmerült incidens tanulságát vonja le magának a szembe került két társadalmi osztály közül mindenik s legyen egyikükben elég bátorság bevallani, hogy: — Tévedtem.

Mert, ahogy most állanak a dolgok, úgy, véleményünk szerint, a kereskedőknek van igazuk.

Ahogy pedig a Gazdasági Egyesület tegnapi ülése a vádakkal szemben védekezett: — úgy nekünk volt igazunk.

Hirek a hadseregéből.

(A megcáfolt áthelyezések.)

Arad, október 23.

A minap szárnyra kelt az a legendászerű hír, hogy a közös hadsereg magyar ezredeiben szolgáló német tiszték tömegesen kérték áthelyezésüket osztrák ezredre. A tömeges áthelyezési kérésnek — hír szerint — egy epizód volt az oka, mely a legutóbbi magyarországi hadgyakorlatokon történt. *Lobkovitz* herceg hadtestparancsnok parancsát egy tiszt nem tudta teljesíteni és ezt azzal okolta meg, hogy katonái nem értik őt, ő meg nem érti katonáit. A tiszt ugyanis németajku volt, az ezred, melyben szolgált: tiszta magyar. Erre a hadtestparancsnok megharagudott és attól kezdve tömegesen érkeztek a kérvények a kabinetirodába, melyben a tiszték más ezredre való áthelyezésüket kérték.

Ez az egész história alaptalan. Először: mert meg nem történt, másodszor mert meg sem történhetett. Nincs az a német tiszt, ha ma került is a legmagyarabb ezredhez, aki ne tudna bármilyen parancsot is végrehajtani, mert hiszen a vezényszó német, értekezéseket pedig hadgyakorlatokon nem tartanak; de nincs az a tiszt, ha csak nem nazarénus, aki azt merné mondani *Lobkovitz* hercegnek, hogy ő ezt, vagy azt a parancsot nem teljesítheti, mert magyar ezredben szolgál, magyar fiúk között, akik őt nem értik. Mi is lenne abból a tisztből, aki ilyesmit merne mondani! De meg mi is lenne a közös hadseregéből! Hiszen az egységes német vezényszóhoz, akik a legintranzi-gensebbül ragaszkodnak: az úgynevezett katonai körök, egyszerűen elveszítik egyetlen argumentumukat.

Nem, ez nem történhetett meg és nem is történt. Valamint hogy azok a tömeges áthelyezési kérvények sem érkeztek be a kabinetirodába, legkevesebbé történtek pedig meg a tömeges áthelyezések, melyeknek nyoma sincsen a rendeleti közlönyben. A tiszt nem fordulhat áthelyezésért egyenesen a királyhoz, mert az nincs megengedve, hanem várnia kell, míg az valamely előléptetés alkalmából magától megtörténik. Csak az istenhátamögötti gács falukban, az orosz határ sivatagjaiban szolgáló tisztéknek van rá joguk, hogy nyolc év után más helyőrségbe helyeztessenek. Ez a jog is csak amolyan szokásjog, melyet a had-

ügyminiszterek respektáltak, még pedig arra való tekintettel, hogy az ilyen helyeken levő tiszték erkölcsileg és szellemileg el ne hanyagolják magukat.

Áthelyezések azonban történnek mégis, még pedig elég nagy számmal. Csak hogy ezek egészen más természetűek és más okból történnek s ez okkal érdemes foglalkozni. Évek óta tömegesen helyeznek át közös hadseregbeli tisztakat a magyar honvédséghez és az osztrák Landwehrhez. Emiatt már nagyon sok panasz volt, melyek most már valóságos olkeseredéssé növekedtek. A közös hadseregben nyíltan az előléptetéseknél megakadt vérkeringést a *honvédséghez való áthelyezéssel akarják helyreállítani.* Az elmúlt években annyi volt a soronkívüli kinevezés, hogy okvetlenül be kellett következnie egy bizonyos fennakadásnak, amely évek óta mindjobban felgyülemlött, különösen a főtiszti rangban, s most már tehát ehhez a levezetéshez kellett folyamodni, így a honvédséget elárastották közös hadseregbeli tisztakkal.

Remélték ugyan, hogy az ujonclétszám emelésével ezen a bajon segíthetnek, ha a szaporított keretekhez új tiszt állásokat teremtenek, de mivel ez késett, nem találtak más kibúvót, mint a honvédséghez való áthelyezést. Végre azonban az osztrák Landwehr-miniszter megsokalta a dolgot és panaszkodott, mert ő is érezte a soronkívüli előléptetések hátrányát. A honvédség tisztjei nemkülönben, mert hiszen az előléptetés az áthelyezések folytán kedvezőtlenebbé vált, mivel az új embereket is el kellett helyezni. Ebből pedig két dolog volt világos: hogy a katonatiszti előléptetéseknél is nagy szerepe van a protekciónak, — a soronkívüli előléptetések nagyrésze erre vezethető vissza; — másodszor: hogy a közös hadsereg levezető csatornának tekinti a honvédséget. Mind a két tapasztalat szolgáljon tanulsággul.

Makkai Zsigmond.

(Politikai nyilatkozatok. — Atyafiságos levél.)

Arad, október 23

Csak néhány napja, hogy *Makkai* Zsigmondot képviselővé választották, s máris ismerik az országban mindenütt. A derék székely honatya ma utazott fel Budapestre.

A Marosvásárhelyen megjelenő „Székelység” egyik munkatársa fölkereste *Makkait* és több kérdést intézett hozzá, a mikre a harisnyás képviselő a legnagyobb készséggel válaszolt. A kérdések és feleletek a következők:

— Mi lesz az első dolga Budapesten?

— Legelőször meg fogok ismerkedni képviselőtársaimmal és meg fogjuk beszélni a munkát.

— Fog-e beszélni az országban?

— Mikor tisztában leszek a parlamenti étellel, akkor lenet, hogy beszélni fogok.

— Miért lépett fel képviselőnek?

— Mert a polgártársaim felkértek a jelöltségre, — s én látva a felém irányuló lelkes bizalmat, felléptem és meg is lettem választva.

— Mi a véleménye az erdőtürvényről?

— Lehetetlen erről a rossz intézményről más véleményt alkotni, mint hogy ez volt a megölő betűje a székely gazdáknak. Különösen a marhatenyésztést teljesen tönkretette. Szóval az egész intézmény nem hogy elősegítette volna a székelységet, de teljesen megnyomortotta, s ennek az oka az, hogy a zöld asztalnál megcsinált tervek szerint alkotják meg a törvényeket. Jöttek volna előbb ki és nézték volna meg a hátrányokat is és számoltak volna vele.

— Mi a véleménye a székely vasutakról?

— A csoda ölje meg. Négy kerek esztendeje, hogy fizessük a vasuti adót és még ott állunk, hogy sehol semmi. Pedig kimondhatatlan sok előnyre válna ennek a megvételnek és az egész vonalon pezsgő elevenséget teremtené meg.

— Hogy fogja bemutatni a Székelyföldet a budapestieknek?

— Hát szerintem a Székelyföld olyan, mint egy fejős tehén, a kit boldog, boldogtalan megfej. De senkinek sem jutott eszébe, hogy a tehén jászlába egy kis szénát vessen, s így a tehén végelgyengülési görcsökben szenved. Ilyen sivár a székelység képe is.

— Mi az ön véleménye az önálló vámterületről?

— Jó — és hiszem, ha a jelen országgyűlés ebből a kérdésből nem fog pártkérdést eszélni, hanem nemzeti kérdést, akkor hiszem, hogy az önálló vámterület kérdése meg lesz oldva. Fel tehát a munkára.

— Mi a véleménye a közös hadseregről?

— Én gyűlölöm a fekete-sárga színt és követelni fogom, hogy esküdjenek a mi ifjaink a három színű lobogóra, hogy magyarul és magyar vezényszó alatt teljesítsék a feladatukat.

— Mondjon valamit az iparról!

— Az ipar minden államnak az életadó lelke. Mert a hol van ipar, ott van pénz és ott a hol pénz van, ott nincsen szükség. Arra kell törekednünk nekünk függetlenségi képviselőknél, hogy önállóvá tegyük a vámterületet, mert csak így remélhetjük, hogy lesz iparunk.

— Mit fog tenni öt év múlva, ha nem fogják megválasztani?

— Azt teszem, amit eddig tettem. Dolgozom, szántok, vetek és hidakat fogok építeni. Ezekből a feleletekből tisztán lehet látni, hogy *Makkai* Zsigmond harisnyában jár, de az észjárása felér sok olyan ur tehetségével, a kiket protekció segített be a képviselőházba. Tisztán beszél, világosan és okosan, egyszerűen gondolkodik.

Makkai Zsigmond egyébként a róla szóló újságcikkek következtében rokonához *Liptay* Dezső hatvani mérnökhöz levelet írt, mely a következőképpen hangzik:

Backa-Madaras, 1901. Október 18.

Kedves Dezső öcsém!

A hazai lapokból láthatja, hogy az Ákosfalvi kerületben képviselővé lett megválasztásom óta a „Harisnya Nadrágom” mily országos hírnevű lett. Felhívom erre beható figyelmét, hogy addig is míg a tekintetben további hírlapi cikkek szellőztetnék a harisnyám ügyét mint értelmes nagyvárosi ember írja meg azt hogy:

a) az igaz hogy én harisnyás ember vagyok, de a harisnyámat nem veszem kontóra, avagy ráta fizetésre, mint a nagy városi ásfált sziványok; azt a feleségem szóleti házi hazai gyapjuból, ez székely nemzeti viselet, de nem paraszt viselet, mert azt talán csak fogják tudni a haza bölcsel: hogy a székely nem paraszt —

b) írja meg továbbá az ország általános megnyugtatóására, hogy majd ha az ország házába felkerülök s a Nagyságos Uri fizetésemet felveszem, a harisnya helyett fogok csináltatni díszes magyar nadrágot, de akkor is csak magyar nadrágot, hogy legalább a magyarok istenét ketten dicsérhessük magyar nadrágba: én és a sárkereszturi deputatus *Madarász* apó. — Azt hiszem, hogy a harisnyámmal annyira fellazított országos kedélyek csendesülni, csillapulni fognak.

Romlatlan bennünk, a két magyar nadrágos képviselőbe a régi jó magyar vér. — szeretjük mi jobban magyar országot mint a sok fogukat piszkáló üres hasu és fejü cilinderes árda taposók.

c) írja még meg hogy az Országháza nem förendház, hogy ott t. i. a képviselő háza is birtok kérdés tárgyává tegyék a képviselői mandátumot; a képviselőháza méltó helyet foglalhat bármelyik szeplőtlen multtal dicsekedhető ember, aki a törvény értelmében választó és választható, a Cenzusom pedig megüti a mértéket, lévén nekem, hála a magyarok Istenének, tehermentes házam, fekvőségem bel- és kül birtokocskám. — Vajjon a többi megválasztottaké is oly tiszta és tehermentes mint az enyém?

d) el végre írja meg, hogy egy harisnyás székely ember haza és magyar állam eszme szeretetét nem akar a sok: lics-vics-sics-chyszki emberi nyelvet gyötrő magyaroktól tanulni. Köpenyegforgató és két kulacsos lenni nem tud; bocskoros pedig a Székely földön is ép úgy, mint a bántásban, avagy a tót vidékeken tulsulyban csak a Napszámos ember, valamire való székely gazda pedig ép oly magyar csizmát hord, mint akár a hajdu-böszörményi, vagy ceglédi polgártárs.

Hát mit mondana hozzá a sok hazájáért dobogó magyar sziv, ha helyettem egy u-iu iaszku-nu-pu szótágoka végződő nevű akasztófára való kolozsvári memorándistát választottak volna be? az bezzeg nagyobb szegyet ütne a fejükbe, mint az én országos hírnevüvé vált harisnya nadrágom!

Majd ha képviselői magyar mondurba kerekedek, az ország általános megnyugtására le fotográfizotatom magamot, s akkor Dezső öcsémet, minl szintén a Friss Ujság tekintetes szerkesztőségét is egy-egy példánnyal — utóbbit közhírré tétel végett megajándékozni el nem mulasztom. Sapianti Satis. Fogadjja atyafiságos szives üdvözetem atyafi szolgálja

Makkai Sigmond,
Az akostalvi kerület
országgyűlési képviselője.

HIREK.

— A szabadalvűpárt a választások után. A választások lezajlása után most már meg lehet állapítani, hogy szabadalvűpárt a mostani választások után a párt erejéhez képest, mily arányban szenvedett elváltozásokat. Az 1896-iki választások alkalmával a szabadalvűpártnak 283 tagja volt, míg most 278 a szabadalvűpárti képviselő. Akkor a képviselőházban 120 új képviselő került be, az idén 93 a „homo novus.“ A még hátralevő választások ezen az arányon alig fognak változtatni.

— Főispánváltozás. Makóról írják: Néhány nap óta újból közbeszéd tárgyát képezi Lonovics József főispán lemondása. A vármegye főispánjának távozása befejezett dolog. Annyira megrongálódott egészségi állapota az utóbbi időben, hogy 5—6 hónap óta sem a vármegye törvényhatósági bizottságának, sem a közigazgatási bizottság gyűlésein nem vett részt, minden hivatalos teendőben Meskó Sándor dr. alispán helyettesítette. Lonovics főispán nyugalombahelyezését már régebben kérte, de lemondását, talán a választásokra való tekintetből, nem fogadták el. Most azonban, alighogy az országgyűlés összeül, nyugalomba megy s a beavatottak állítása szerint utódja Meskó Sándor dr. a vármegye mostani alispánja lesz.

— Szellét sikkasztás miatt körözik. Közöltük azt a nyomozólevelet, melyet az aradi törvényszék bocsátott ki Szelle József ellen család bukás miatt. Az aradi törvényszék most már két újabb körözélevelet bocsátott ki Szelle ellen. Újabb sikkasztás miatt is keresik az egykor nagyhatalmu aradi ügyvédet. Mindenféle pénzeket hajtott be, mint ügyvéd, és ezekkel nem számolt el. Szelle ügyvédje megfeleltette Scharner Sándor dr. csődbiztosnak azt a végzését, melylyel Szelle eltávozásának bejelentését nem vette tudomásul, hanem megállapította, hogy Szelle megszökött. Ezt a végzést úgy az aradi törvényszék, mint tegnap a nagyváradi tábla is helybenhagyta.

— A székely-hídi választás. A szabadalvűpárt jelöltjének, Szunyogh Zsigmondnak visszalépése folytán Molnár Ákos Kossuth-pártit választották meg egyhangulag képviselővé.

— Wodianer báróné köszönete. Arad város törvényhatóságához özv. br. Wodianer Albertné ma köszönő levelet intézett, melyben mint Atzél Péter testvére, köszönetét fejezi ki a városnak részvételeért, melyet Atzél Péter elhunyt alkalmából előtte nyilvánítt.

— Apponyi Albert gróf lakása. Apponyi Albert gróf országgyűlési képviselő mint ismeretes eddig mindig oberhardti birtokán tartózkodott s csak az ülések idején jött a fővárosba, családja azonban birtokán maradt. Most, hogy Apponyi házelnök lesz, állandóan Budapesten kell tartózkodnia s evégből kibérelte gróf Zichy Jenő budai Verböcsey-utcai palotáját s ma egész családjával odaköltözött.

— Dewett halála megcáfolva. A külföldi lapok nyomán a magyar sajtót is bejárta az a hír, hogy Dewett a délafrikai harctér egyik vezéralakja elesett volna. Brüsszelből kelt távirat a Dewett haláláról szóló hírt ma megcáfolja.

— Egy nagykereskedő öngyilkossága. Fiedermann László turkevei nagykereskedő erősen játszott a tőzsdén, Utóbbi időben aztán egymásután érték a nagy veszteségek, minek folytán a csőd elé került. Hogy a bukást kikérülje, ma délután egy láncre felakasztotta magát.

— Tigrisvadászat Magyarországon. A párkány-nánai vérengző tigris, melynek elejtésére Esztergomban félszázad katonát mozgósítottak, még egyre szabadon csatangol. Legujabban Hont- és Bars-megyéből érkezik róla hír. Esztergomból azt táviratozzák, hogy tegnap, október 21-én reggel ismét nagyobb csapat katonaság indult a tigris üldözésére. Egy éjnek idején Esztergomba érkezett hír szerint a tigrist a hontmegyei Szalka község határában látták. A mozgósított katonák tisztjeikkel együtt fegyverekkel és pisztolyokkal vannak ellátva.

— A szentjebbi lázadás. Tegnap lapunkban irtunk arról a valóságos zendülésről, mely a biharmegyei Szentjebbi községben az előjárók ellen a lakosság között kitért. A zendülés okáról a következőben értesítenek bennünket: Min egy két évvel ezelőtt beruházásokra a község nevében az előjáróság 6500 frtot vett kölcsön Biharvármegye árvaszéketől. Előbb 15 évi részletekben akarták visszafizetni a kölcsönt, de azután akként egyeztek meg, hogy egy év alatt, bár keservesen, de visszafizetik a felvett összeget, hogy mielőbb szabaduljanak a teherből. Iván János községi bíró összehívására népgyűlést tartottak, a melyen felhatalmazták a község előjáróságát, hogy egy évre vesse ki közköltészen az egész 6500 frtot. A község jegyzője az 1900. évre ki is vetett 228% közköltészet, a melynek jórészét be is fizette a lakosság. Az 1901. évre újból 190% közköltészetet vetett ki a jegyző a kölcsön visszafizetéséről s ennek is beszédtek nagy részét. A lakosság álmélkodni kezdett a két évi nagy adón, de nem tudván kiszámítani a befizetett összeget, megnyugodott. A beszédett összegből pedig csak 2000 koronát fizettek be a vármegyéhez. Biharvármegye árvaszéke felszólította az előjáróságot, hogy mielőbb fizessen a község, mert különben árverést kér a község ellen. Iván János bíró erre ismét összehívta a község lakosait s előadta leplezetlenül a dolgot és végül azt ajánlotta, hogy fizesse meg újra a lakosság a már egyszer beadott összeget. Erre a nép felzudult s nagyon veszedelmes állást foglalt el a község háza előtt. A jegyző eltávozott csakhamar kellő biztonságba, de a bírót megszorította a feldühödött nép. Egyszerűen kidobták a község házáról s azt bezárva, a kulcsokat magukhoz vették. Egy rögtönzött népgyűlésen izgatottan tárgyalták a dolgot s elhatározták, hogy deputációt küldenek be az alispánhoz. Addig is állandóan hat-hat ember áll őrt a bezárt község háza körül, nehogy a községi irodából valami irás elkallódjék. Az öt

tagu deputáció tegnap tisztelt Szunyogh Péter alispánnál Ludvich Jenő szentjebbi postamester vezetése mellett. A küldöttség vezetője szóval előadta a panaszt, majd átnyújtotta azt írásban is és végül átadta a község háza kulcsát is az alispánnak. Vizsgálóbiztost kértek, a ki a község összes ügyeit felülvizsgálja. Szunyogh Péter alispán megígérte, hogy a vizsgálatot megindítja s egyben felhívta őket, hogy a község háza kulcsait a főszolgabírónak, Kovásznay Marcellnek adják át, ki a bűnös üzemek elkövetői ellen nagy szigorúsággal végzi a vizsgálatot. Mint tudósítónk jelenti, a főszolgabíró tegnap már kihallgatta a községi előjárókat s az elégületlenek vezetőit is. A községben már lecsillapodtak a kedélyek s nyugodtan várják a vizsgálat befejezését.

— Politika egy vezérőrnagy temetésén. Münchenből táviratozzák: Tegnap délután Lobenhofer vezérőrnagy temetésén sajnálatos eset történt, mely különösen katonatiszti körökben nagy megbotránkozást keltett. A katolikus papság az utolsó pillanatban megtagadta a halott beszentelését, mert a tábornok felesége anglikán vallású. Lobenhofer egész életében jó katolikus volt vallásosságának külsőségeiben is kifejezést adott. A rokonság sürgősen protestáns lelkészt bivatott, aki megáldotta a halottat. A régenshercegnek, aki Berchtesgadenben van, jelentést tettek az esetről.

— Eljegyzések. Kende Arthur, a magyaráti és ménesi bortermelők szövetkezetének igazgatója eljegyezte Fischer Ignác nagykanizsai takarékpénztári igazgató és nagybirtokos leányát, Irénkét.

Páll Béla tart. hadnagy, uradalmi intéző Tompán, eljegyezte Balogh József békés-csabai postafőnök leányát, Margitot.

— György bajor herceg és a mármarosí medve. György bajor herceg, aki most a gödöllői vadászaton a király vendége, a múlt hónapban a mármarosí hegyek között vadászott József Ágost főherceggel és több nagyuri vadászal. József Ágost főherceg és a tizenkilenc éves vendégherceg igazi vadászszennvedéllyel járták a rengeteget. Szarvasra vadásztak, de György herceg azt kívánta, hogy bárcsak medvére is akadnának. Alig járt egy fődérszszel s két erdőrel egy órát, az egyik erdőre figyelmezteti a bajor herceget, hogy tessék odatekinteni alig husz lépésnyire a tisztás felé és jól célba venni azt a nagy vadállatot. György herceg anélkül, hogy egy arcvonása aggodalmat mutatott volna, odaszólt az őrnék:

— Talán medve?

— Még pedig a legnagyobb fajtaból!

Az őr azt hitte, hogy a fiatal herceg most már kikapja vadászta kezéből a fegyverét s célba veszi a mackót, de a herceg e helyett a gukherét emelte a szeméhez s gyönyörűséggel nézte a hatalmas mackót, aztán így szólt:

— Jól megnéztem, mert még soha életemben nem láttam medvét. Most azonban hagyjuk el, nem lövök, nem akarom a szarvasokat elriasztani.

A léptek zajára a hatalmas medve körültekintett s eszeveszetten rohant le a hegyszakadékon, nehogy mégis meggondolja magát a fiatal vadász

— Rablóvilág Berlinben. A németek fővárosát hetekig tartó izgalomtól mentette meg Pamler betörőnek letartóztatása Pamler az utóbbi két hónap alatt majd százezer márkát rabolt el s olyan vakmerő volt, hogy az elrabolt értékeket váltságdíj ellenében visszaadta a meglóptaknak. Mesés fufanggal dolgozott s munkáját az is megkönnyítette, hogy a kiket kirabolt, a legtöbb esetben szívesebben fizették le a váltságdíjat a rablónak, minthogy följelentést tettek volna ellene. Pamler szeptember közepén Werner berlini nagykereskedőtől 60 ezer márkát érő sorsjegyeket lopott el. Másnap levelet irt Wernernek és 5000 márka váltságdíjat kért. A nagykereskedő a rendőrség tanácsára levéllileg alkudozni kezdett a rablóval.

A detektívek megfigyelték, hogy ki viszi el a levelet. Jött egy asszony s átvette a választ a kereskedőtől. Am a levelet a legközelebbi sarkon már átadta egy ismeretlennek, a ki ismét csak két utcával odébb vitte s ott egy harmadik embernek kézbesítette. Ez betette a levelet egy újabb borítékba s bedobta egy levélszekrénybe. A detektívek a postán átvizsgálták a levélszekrény összes leveleit s konstataciókat, hogy az az ismeretlen, a kit megfigyelték, nem a nagykereskedő levelét, hanem egy üres borítékot dobott a szekrénybe s ezzel sikerült is teljesen félrevezetnie a detektíveket. Mialatt a rendőrség más irányban kutatott Pamler után, ő megjelent a nagykereskedőnél és személyesen átvette a 5000 márkás váltságdíjat. Legutóbb azonban rajta vesztett. Egy újabb zsarolási kísérletet tett s kiszámította, hogy levelét mikor kézbesíti a levélhordó a meglopott áldozatnak, egy főpincérnek. Elment a rendőrségre s a panasztfelvevő tisztviselő előszobájában telepedett le, hogy megfigyelje, vajjon a főpincér bejelenti-e az esetet a rendőrségen. Az előszobán ugyanekkor ment keresztül azonban Werner nagykereskedő, a ki — mint fennebb mondtuk — személyesen egyezett ki a rablóval. Werner fölismerte Pamlet, szólt a közeli rendőrnek s ez többed magával lefűlelte a rablót, mielőtt még elhagyhatta volna a rendőrigazgatóság sok kapus palotáját.

— Egy régi paraszt képviselő. *Osváth Pál*, „Sárrét leírása” című művében közelebbi részlet is van Szivák uramról, első parlamentünk egyik paraszt képviselőjéről. A róla szóló rész a következő:

1848—49-ben a berettyó-ujfalusi választókerületben több egyént fölléptetett a pártoskodás s midőn a jelöltek főbbjei kétségesnek látták megválasztásukat, csak hogy egy másik jelöltársukat megbuktathassák, egyező akarattal berek-böszörményi (Bihar vármegye) földmives Szivák Jánost léptették föl s választatták meg maguk helyett. Szivák János jó kinézésű, szerény, csöndes természetű ember lévén, egyszerűsége ellenére is a hongyülés előkelő tagjainak oly kedvence volt, hogy több ízben hivattott a Batthyány miniszter asztalához is. Haza kerülvén a képviselőségből Szivák János, ismét az eke mellé állt, s holtig oly köztiszteltetésben részesült, hogy 1861-ben Haller Sándor gróf főispán is a körutja alkalmával az uradalom által rendezett nagy ebédnél a tisztas öreget jobbfelül ültette maga mellé az asztalhoz. A képviselőházban mit tett? Igen helyesen azt, hogy a megyebeli képviselőkre hallgatva, pártjával szavazott s egyszer rövidke beszédet tartott.

— Reklámért megbüntetett ügyvéd. Berlinből érdekes esetet írnak: Egy előkelő ügyvédet az ügyvédi kamara pénzbírságra ítélte azért, mert előszobájában egy albumot állított ki, melybe bevoltak ragasztva azok a birlapi cikkek, a melyekben róla van szó. Az ügyvédi kamara ítéletében kiemelte, hogy összeférhetetlennek tartja az ügyvédi tekintélyt az ilyen közönséges reklamcsinálással s az ügyvédi tekintély megsértése miatt bírságolja meg.

— Letartóztatott pénzhamisítók. A temesvári rendőrség hosszas nyomozás után tegnapelőtt egy jól szervezett pénzhamisító bandának jött a nyomára. Burghardt Vendel, józsefvárosi rendőrtizedes már hosszú idő óta szemmel kísérte Wirth Antal rovott multu embert, ki Jancsov Mihály csenyei és Zsupán István sejtési illetőségű emberekkel feltűnően sokat érintkezett. Gyanusnak tűnt fel a dolog a rendőrtizedes előtt, annál is inkább, mivel tudta, hogy Wirth már két ízben pénzhamisítás kísérlete miatt el volt ítélve. Allandóan figyelemmel kísérte Wirth lakását, honnan Wirth tegnapelőtt társai kíséretében a józsefvárosi pályaudvarhoz ment. A pályaudvaron a triumvirátus Pészakra váltott jegyet. — Burghardt gyorsan készen volt tervével. Ő is helyet foglalt a szakaszban és mivel a látottakból feltevése teljesen bebizonyult, a három gyanus embert letartóztatta. De Wirth és Jancsov tul jártak a kötelességét teljesítő rendőr eszén, mert a robogó vonatról leugrottak és Mehala felé elmenekültek. Zsupánt ellenben még idejekorán sikerült ebben a szándékában megakadályozni és letartóztatni. A vonat a vészjelre megállt és a rendőr-tizedes megkötözve a káplonyához szállította foglyát, honnan azután büntársai kinyomozására indult. A két megzökött jó madarat csak késő este sikerült letartóztatni lakásukon. Az azonnal eszközölt házkutatás alkalmával egy hamis öt koronások gyártására szolgáló gépet és főmérdek nyers anyagot találtak. A letartóztatottak vallomása szerint eddig még hamis pénzt nem gyártottak és nem is hoztak forgalomba.

— A képviselőjelölt ur virágosokra. Meg a választások idejére esik ez az alábbi jószú apróság, amely egyike azoknak a kedves epizódoknak, amelyek az alkotmányos harc izgalmaiba némi derűt és napsugarat öntöttek. A komárommegyei *nemesócsai* kerület szabadalvú jelöltjével, most már képviselőjével, ifj. *Eggenhoffer Józseffel* történt, hogy körútján *Guta* község lakossága nagy ovációkkal fogadta. A község földszintes házait zászlók borították s hogy a fogadás ünnepélyessége még közvetlenebb legyen, fehér ruhás kis leányok eleven sörényfala között vonult be a szeretett képviselőjelölt. A fehérruhás apró jószágok virágosokrotat szorongattak a kis kacókban s a legszebb csokor egy parányi babának, a tanítóné másfél éves kis lányának jutott. A kis babára, aki a dadája karján nyitotta meg a fehérruhás leánykák csapatját, nagy szerep várt. Neki kellett volna átnyújtani az ünnepi csokrot a jelöltnek. Es jött a jelölt. Az ünnepi szónoklat is elhangzott, a jelölt ur is válaszolt s már a programcsokorra került a sor. A képviselőjelölt ur udvariasan lépett a kis lány vagyis a dadája elé. Várta a csokrot. Am a kis baba nem adta. A jelölt ur ekkor az előírás szerint utána nyult a csokornak s ekkor történt az a különös epizód, a melynek a fogadások történetében aligha volt még párja. A másfél éves kis baba elsírta magát. Es visított, ahogy kicsi torkán kifért, szokogva mondogatván:

— Ne, ne! Nem adom! Csuf bácsi el akarja venni virágot! . . .

Persze nagy derűtség támadt erre a váratlan, programmon kívüli epizódra, amelynek teljessége okából meg kell még jegyeznünk azt, hogy a jelölt ur csakugyan nem kapta meg a programcsokrot.

— Szállítsunk sertéshúst Németországba. A földmivelésügyi minisztertől ma leirat érkezett a városhoz, melyben *Darányi* miniszter arra hívja fel a város közönségét, hogy szállítson *sertéshúst Németországba*, ahol annak sokkal jobb ára van, mint nálunk s ez a vállalkozás így igen jó keresetforrást képez. A szállításra magánosok ép úgy vállalkozhatnak, mint szövetkezetek, vagy társaságok, és ha e szándékokat a földmivelésügyi miniszternek bejelentik, ő a kereskedelmi miniszternél kieszközli, hogy a bus szállítására külön e célra berendezett kocsikat bocsásson a szállítók rendelkezésére.

— Ne, ne! Nem adom! Csuf bácsi el akarja venni virágot! . . .

Persze nagy derűtség támadt erre a váratlan, programmon kívüli epizódra, amelynek teljessége okából meg kell még jegyeznünk azt, hogy a jelölt ur csakugyan nem kapta meg a programcsokrot.

— Szállítsunk sertéshúst Németországba. A földmivelésügyi minisztertől ma leirat érkezett a városhoz, melyben *Darányi* miniszter arra hívja fel a város közönségét, hogy szállítson *sertéshúst Németországba*, ahol annak sokkal jobb ára van, mint nálunk s ez a vállalkozás így igen jó keresetforrást képez. A szállításra magánosok ép úgy vállalkozhatnak, mint szövetkezetek, vagy társaságok, és ha e szándékokat a földmivelésügyi miniszternek bejelentik, ő a kereskedelmi miniszternél kieszközli, hogy a bus szállítására külön e célra berendezett kocsikat bocsásson a szállítók rendelkezésére.

— Rákbetegség és malária. *Löffler* hírneves német orvostanár nemrég utalt arra a körülményre, hogy a malária és a rákbetegség között egy látszik valami összefüggés van, a mennyiben az egyik a másikkal együtt soha sincsen. *Pertik* Ottó orvostanár ma egy újságíró előtt így nyilatkozott *Löffler* fölfedezéséről:

— *Löffler* tanár épp most megjelent cikkében nem mint maga által kipróbált módszert ajánlja a váltóláz ojtását a rák ellen, hanem egyszerűen annyit mond, hogy irodalmi tanulmányai közben rábukkant, hogy *Trnka* szombathelyi, majd a pesti egyetem gyógyszer-tanára egy esetről emlékezik, a hol elő-rákban szenvedő nőnél, a ki véletlenül váltólázt kapott, a rák fölszívódott, *eltűnt*. Hivatkozik továbbá a trópusokban tevékeny egyik német orvosra, a ki váltóláz, trópusok tájakon alig emlékezik, hogy rákot látott volna; azért felszólítást intéz a trópusok orvosaihoz és általában az orvosi világhoz azon statisztikai adatok beszerzésére: igaz-e, hogy váltóláz tájakon a rák ritka és ha ez igaznak bizonyosod-

nék, proponálja, nem volna-e megkísérlendő a váltóláznak mesterséges beojtása, miután a mai orvosi tudomány egyrészt ily beojtásra módszerekkel, másrészt a kinin célszerű adagolása által *Koch*-nak eljárása szerint az előidézett váltóláz megszüntetésére biztos eszközökkel rendelkezik. A *Löffler* által felvetett idea tudományos szempontból nem abszurdum, de értékéről csak azok a tapasztalások adhatnak felvilágosítást, a melyeknek beszerzése — éppen *Löffler*nek a célja.

— Tetovált uralkodók. Tudvalevő, hogy a tetoválás divatja óségi szokás. *Lombroso* és *Kurilla* azt mondták, hogy ez bizonyos degenerációt jelent, pedig nincs igazuk, mert csak divat. A társadalom minden rétegében vannak emberek, akik tetováltatják magukat. Így *Bernadotte* francia condottiere, későbbi svéd király fiatal korában rá tetováltatta a karjára: *Halál a zsarnokokra! VII. Edward* angol király és mindkét fia hasonlóképen tetoválva vannak, *Henrik* porosz herceg, mint vérbeli tengerész, szintén tetováltatta magát kora ifjúságában a jobb karján. II. *Miklós* cár tetováltatásáról *Gautier* Emil a következő dolgot beszél: Előtt körülbelül tíz évvel egy rancia hadihajó utazott Yokahama kikötőjébe. Azelőtt néhány héttel, Miklós, az akkori carevics, szintén a hajón volt, mikor a híres keleti utját végezte, mely alkalommal tudvalevőleg Japánban merényletet akarta ellene elkövetni. A hajón egy híres tetováló művész utazott, följajánlja szolgálatait az utasoknak. A carevics is készséggel tetováltatta magát. Így a minden oroszok cárja is tetoválva van.

— Sikasztó munkafelügyelő. *Hacker* Márton a budapesti téglagyár részvénytársulat igazgatója tegnap feljelentést tett a rendőrségen, hogy *Dukhes* Béla munkafelügyelő a munkások heti bérét, a melyet neki kellett volna kiosztani, 3000 koronát elsikkasztott, azután megszökött. A feljelentésre a rendőrség nyomozza a sikasztó munkafelügyelőt, aki még szombaton eltűnt a lakásáról.

— Az Argyllok ősi fészke. A *Newyork Herald* egy hirdetés közöli, amely Argyll grófságot kínálja eladásra. A kishirdetés felsorolja a 21.000 acerenyi terület mindenféle előnyét, beosztását, földjét, kastélyait, már amint ez minden eféle vásárnál szokás. A dolog némi meglepetést okoz, mert senki sem gondolt arra, hogy ezek a birtokok az Argyll hercegi család kezéből kikerülhetnek s pláne, hogy valami dollárkirály kezébe vándoroljanak át. A birtok tudvalevőleg sziget s jelenlegi tulajdonosa Lujza hercegnőnek, VII. Edvárd király nővérének a férje. A sziget nagyon termékeny és sok rajta a kis tó, mivel azonban nem nagyon lombos és a földje sehol husz lábnyinál magasabbra a tenger színe fölé nem emelkedik, mint tájkép, nem valami híres. Az Inverany-kastély, az Argyllok ősi fészke közelében lakik a Campbellék ősi törzse, amely ugyancsak sok szívfájdalommal látja majd, ha egy dollárkirály telepedik le a szomszédságában.

— Új cikkekkal gazdagodtak *Porter* Vilmos nagy áruházának kirakatai a Szabadságtéren. Mindenki láthat ott valamit, ami őt közelebből érdekli.

— Ujtás! *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiái tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vasár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételről is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— T. üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— Ebmarás. Az Erzsébet-utca 7. számú ház előtt *Nohawicska* Ferenc II. elemi osztályu tanulót megharapta egy kutya. A fiucska sebét *Tisch* Mór dr. kötözte be. A kutyát megfigyelés alá helyezték.

Levetkőztetett adós.

(A kamaránál följelentett ügyvéd.)

Arad, október 23.

A szegedi büntető járásbírósnál érdekes pör képezi eljárás tárgyát. Egy szegedi jómódú kereskedő bepanaszolt egy ottani ügyvédet, hogy az egy végrehajtás alkalmával őt megdumadta, letépte aranyóra-láncát, leráncigálta róla ruháit s ezeket lefoglaltatta. — A kereskedő ugyancsak a bíróság előtt hiteles hatósági bizonyítványokkal igazolta, hogy tekintélyes vagyona van, amelyet az ügyvéd akadálytalanul vétethetett volna zár alá.

A pör tárgyát képező esetet a panaszos a bíróság előtt a következőkben adta elő:

Kisebbszámú tartozása volt, amelyet elfelejtett kiegyenlíteni. Egy napon haza ért a városból és otthon igen furcsa kaland várta. Levette kabátját, mellényét és ebédhez ült, amikor arról értesült, hogy látogatók érkeztek hozzá. Azt hitte, valaki üzleti dologban keresi s ruhája után nyult, hogy vendégét illendően fogadja. Eppen magára vette a kabátját, amikor belökték a szoba ajtaját s lelkendezve berohant a szobába a szegedi ügyvéd s nekítámadt. Egyik kezével a mellényén levő aranyóralánc után kapott s miután azt szerencsésen letépte, a kereskedő kabátja után nyult és azt is leráncigálta. Amikor pedig ezt a kedélyes foglaltságot befejezte, a vele jött becsüssel felbecsültette a hatalmába kerített tárgyakat, a végrehajtóval pedig lefoglaltatta azokat.

A kereskedő a bíróság előtt hatósági bizonyítványokkal igazolta, hogy tekintélyes vagyonnal bír s amikor ez a jeles végrehajtás történt, az alkalommal is lova s nyolc tehene állott az istállóban. Az ügyvéd ezeket akadálytalanul lefoglaltathatta volna, ámde eljárása arra mutat, hogy nem birt tudomásal arról, hogy a kereskedőnek vagyona van, s amikor az adóst öltözködése közben megrohanta, bizonyára azért tette, mert azt hitte, ha el nem veszi a kereskedő ruháját, lefoglalni valót nem talál a lakásban.

A bíróság ebben az ügyben közelebb tárgyalást tart. A tárgyalásra Csernyus Gábor dr. eljárásbíró már be is idézte a végrehajtásnál közreműködött becsüst és végrehajtót. Ezeket is kihallgatja a bíróság s ha a kereskedő vádja beigazolást nyerne, a bíróság az ügyet hivatalból átteszi további eljárás céljából az ügyvédi kamarához, ahol már különben is ismerik az ügyet, mivel a kereskedő ott is följelentést tett.

TANUGY.

(— Az aradvidéki kisdudnevelők köre November 3-án délelőtt 10 órakor tartja IV-ik rendes közgyűlését a kasza-utcai óvoda helyiségében, melyre a tiszteletbeli, rendes, pártoló tagokat, és a kisdudnevelésügy iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az egyesület nevében Rákóczy Klára elnök, Korniss Ilona titkár. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Választmányi gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 3. Gyakorlati foglalkozás. Gyakorlati foglalkozó Varga Emilia gyoroki óvónő. 4. Titkári és pénztári jelentés. 5. Költségvetés megállapítása. 6. Tavaszgyűlés helyének és idejének kijelölése. 7. Könyvtári jelentés. 8. Indítványok. 9. Egyéni ügyek.

NAPIREND.

Oktober 24. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Ráfael főangyal. — Protestáns naptár: Ráfael főangyal. — Görögkeleti naptár (október 11.): Fülöp. — A nap két 6 óra 18 perccel, nyugszik 4 óra 38 perccel. — A hold két 2 óra 48 perccel, nyugszik 2 óra 3 perccel.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 768.5 milliméter, délután 2 órakor 768.2 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $^{\circ}$ + 12.4, délután 2 órakor $^{\circ}$ + 16.3. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 6. délután 2 órakor DK. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor többnyire borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Beszékben sok helyütt csapadék, enyhe.

Szabadságszolgálati emléktárgyak országos múzeuma (szita ház-épület 1-ső emelet). Nyitva van mindennap délelőtt 6 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 11 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklye-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Oktober 24. Iskolaszéki ülés délután 4 órakor.

Oktober 26—27. Lóverseny Aradon.

Oktober 27. Az aradi polgári takarékpénztár felszámoló-bizottságának közgyűlése délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor (Szabadságtér 7.) — A filharmonia-egyesület közgyűlése délután 3 órakor (Polgári fluidsola). — Az aradi korcsolyázó-egylet közgyűlése délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor (Kaszinó). — A Darányi-szobor leleplezése.

Oktober 29. Az aradi atletikai klub közgyűlése este 6 órakor (Millennium külön terem.)

Oktober 31. Kérjegyválasztás Mondorlakon.

November 3. Geyer Steffie hangversenye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Fehér Kereszt). — Az aradvidéki kisdudnevelők körének közgyűlése délelőtt 10 órakor (Kasza-utca).

November 3—4. Az aradvidéki tanítóegyesület közgyűlése.

November 17. Törvényhatósági bizottsági-tagok választása.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, október 23.

Délelőtti tőzsde. A búzakinálát mérsékelt, vételkedő gyöngye. Bányadit irányzat mellett 25,000 méterméssa került forgalomba, 2 $\frac{1}{2}$ —5 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonafélék bányaditak. Időjárás borus.

Zárul 12 órakor:

Búza októberre	8.—	8.01
Búza 1902. áprillisa	8.31—	8.32
Rozs októberre	7.07—	7.08
Rozs 1902. áprillisa	7.13—	7.14
Zab októberre	6.99—	6.90
Zab 1902. áprillisa	7.18—	7.19
Tengeri szeptemberre	5.20—	5.21
Tengeri 1902. májusra	5.07—	5.08

Zárul 5 órakor:

Búza októberre	8.03—	8.04
Búza 1902. áprillisa	8.32—	8.33
Rozs októberre	7.12—	7.13
Rozs 1902. áprillisa	7.14—	7.15
Zab októberre	6.92—	6.93
Zab 1902. áprillisa	7.20—	7.21
Tengeri szeptemberre	5.07—	5.09
Tengeri 1902. májusra	5.07—	5.09

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	616.75	korona
Magyar hitelrészvény	631.—	
Leszámitolóbank részvény	411.50	
Rima-Murányi vasmű részvény	424.50	
Osztrák-magyar államvasuti részvény	619.50	
Közuti vasút	554.50	
Városi villamos vasút részvény	279.—	

S z e s z ű z e t.

— Október 23. —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyere szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter wó, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslák: 13.90—13.— korona mmásanként

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Október 23. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban 92—93 fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban 91—92 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 91—92 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm felül sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogramm felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachi) Nehéz páronként 240 kilogramm felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig.

Szerdai: Nehéz páronként 280 kilogramm felül sulyban 88—90 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 86—88 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 84—86 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillérekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életr páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 40% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (elő) sulya vétetik irányadónak.

Sertéselészak. Október 20. napján volt készlet 41,506 darab, október 21. napján felhajtott 228 darab, október 21. napján elszállított 787 darab, október 23. napján maradt készletben 41,037 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, október 23.

Magyar aranyjárdék 40/0	118.60
Magyar koronajárdék 40/0	92.76
Magyar arany 41/20/0	121.26
Magyar ezüst 41/20/0	100.25
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	92.96
Magyar kalmegváltási kötvény	99.76
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyerevárosi kölcson	177.50
Tiszasszabályozási és szegedi kölcson	144.—
Osztrák papírjárdék	98.20
Osztrák járdék ezüst	98.05
Osztrák járdék arany	118.90
Koronajárdék	95.25
800-iki államsorjegyek	138.50
Osztrák magyar bankrészvény	1630.—
Magyar hitelbank részvény	631.—
Osztrák hitelbank részvény	616.25
Osztrák-magyar államvasút	619.—
70 frankos arany (Napoleonador)	19.02

Kerpel Izsó

kölcsonkönyvtárába

a következő

ujdonságok és pótlások

érkeztek:

Beniczky: Az első nyom, Ohnet: A könnyüvéreik, Turgenieff: Füst, Lie: Az elátkozott, Wichert: Apja fia, Bródy: Árva leányok, Sirven: Két férj, Braddon: Honora titka, Rákóczy: A bujtogatók, Verga: D'Arce kapitány, Philip: A szépség győzelme, Mathers: A tükörből, Crawford: A király gyermekei, Suvarin: Századvégi szerelem, France A: A vörös lilium, Prévost: Laura hugom, Crocker: Két ur szolgálja, Bourget: A különc, Barilli: Dodero kapitány, Byr: A titokzatos vendég, Vértesi: A szerencse fia, Montépin: Szőke boszorkány, Göre G. Bolygás az világban, Mirbeau: A szobalány naplója, Gaskellné: Mély titok, Marlitt: Tizenkét apostol, Ford: Két házasság, Carlyl: A francia forradalom, Seroo: Aranyborjú, Utolsó napsugár, Montépin: A vörös boszorkány, A macskaszem, Bacot: A titokteljes nő, Mayer: Onceses, Bánfi: A barlang titka, Baróti: Bandi, K. Nagy S.: A 101-ik árva, Vaszkó: Küzdelem a létért, Gaál: A pincezsoba, Tábori: Mátyás ifjusága, Tutsek: Evike vendorlása, Alcott: A kis róza, Sebők: Két árvizes gyerek stb. stb.

Németben: Schubin: Grfin Erika, Fokt: Der Postillion, Conard: Schicksalsbraut, Norris: Freund Im Malot, Baccarat, Kielland: Schnee, Hopfen: R. Leichtfuss, Farina: Um d. Glanz. Braddon: In Acht u. Bann, Wolzogen: Die Kinder der Excellenz, Becher: Was d. heilige, Wood: Auf der Fährte, Voss: Kinder d. Südens, Psyche Tinseau: Der beste Theil, Sienkievic: Hanna, Remin: Jahre des Gährens, Reade: E. einf. Herz, Philips: Wie in einem Spiegel, David: Das Blut, Mariot: Caritas, Multatuli: Hewelaar, Die Abenteuer d. kl. Walter, Mirbeau: Garten d. Qualen, ortm. Reinh: Die Gewalten d. Tiefe, Proel: Leute v. Heute, Sacher M.: Entre-nous, Wolzogen: Die arme Sünderin, Kaviar-Kalender, Heimburg: Hilgendorf, Amyntor: Persiens Streitleben, Sienkievic: D. Urtheil d. Zeus, Garborg: Bei Mama, Schubin: Oesterreich, Oertzen: Glückl. Hand, Hamsun Knut: Victoria. Ifjs. Iratok: Klement, Rhoden. Helm stb.-tdl.

Francziában: Gyp: Les bons Docteurs, petit bleu, Professionel lover, Ces pauvres Normands, Prévost: L'heureux ménage, Hire: Maitresse de roy, Montifaud: La chaire, Ormeuil: Le boudoir, Viollis: La recompense, Feuillet: L'histoire d'ue Parisienne, Ivel: Demi femme, Delaclos: Les liaisons, Anatole France: Le mannequin. Mendés: Hist. d'amour, etc.

Angolban: Ouida; Bimbi, Collins: After dark, Mary: A hidden terror, stb.

Kölcsondíj: 1 óra 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A kölcsondíj a tanuló ifjuságnak 1 óra 1 kor., vagy kötetenként 6 fillér.

A könyvek ujak és tiszták.

Kiváló tisztelettel:

1345

KERPEL IZSÓ

kölcsonkönyvtára Aradon.

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedése

ajánlja

1977

óriási antiquar-könyvtárát.

Beszerezhető minden

**jogi, szépirodalmi,
vagy tudományos szakmunka.**

**Vesz egyes munkákat és egész
könyvtárakat.**

Az összes folyóiratok előfizethetők
és számonként házhoz kézbesítetnek.

REGENY-CARNOK.

A karvalyok vére.

— Regény két kötetben. —

Irtja: Theuriot André. (23)

(Folytatás.)

A felelet elevenőre talált az ifjabb Rosseguin kisasszonynak, kinek már két vagy három házassága füstbe ment. Elpirult mint a bazsarózsa. Rajta volt a sor bankot adni. Ideges kézzel szedte össze a kártyákat, dühösen keverte össze, s félbehagyván a közönséges húsznegyet, minden játékosnak két kártyát nyújtott e szertartásos kérdéssel: — Rokonszeny vagy ellenszeny? — A játzó a szerint nyert vagy vesztett, a mint felelete meg vagy meg nem egyezett a főfordított kártyák alakjával. Mikor Césarine az asztal körül végre Desroches kisasszonyhoz ért, a lehető legkiálthatatlanabb pillantást veté rá, s parancsoló hangon kérdezte: — rokonszeny vagy ellenszeny? Egy pillanatra csend állt be, mialatt hallani lehetett, hogy mint csapkodja az eső az ablakokat. A többiek meglepetve Rosseguin kisasszony kihívó hangja által, bizonyos zavarral néztek egymásra. Desroches Teréz bátran kitarította ellenfelének pillantását: Ellen-szeny! mondá remegő hangon.

Arckifejezése s hangja kétségtelenül elárulta, hogy mily értelmet kell adni feleletének. A játékasztal körül ülő férfi-nemet mind maga részére hódította. Pár fiatal ember rosszul palástolta el mosolyát a kártyák mögött, Césarine észrevette e gunyos mosolyokat, érezte, hogy le van győzve, s a düh könnyüket sajtolt szeméiből. Hevesen szórta el a kártyákat az asztal szőnyegén, s e kiáltással kelt fel:

— Azon pillanattól kezdve, mikor boszantanak, visszavonulok a játéktól.

— Mi történik ott? kiáltott az elnök, méltóságtelesen közeledve a játzó asztal felé.

— Desroches kisasszony sérteget! válaszolt Césarine zokogásban törve ki.

— Hogyan, Teréz, lehetséges lenne?

— Boisseguin kisasszony csalódik, válaszolt Teréz szilárd hangon, én egyszerűen csak kérdésére feleltem.

— No lám! zokogta Césarine, minden a hangléjtéstől függ, s az öné csupa sértés volt kisasszony. Ezen urakra hivatkozom.

Mangarsné asszony megnyomta Etienne kezét, hogy hallgatásra bírja, de hiába: a fiatal ember hevesen fölugrott:

— Bocsánat! mondá, Boisseguin kisasszony megmástitotta az igazságot; ellenkezőleg Desroches kisasszony volt a rossz akaratú megszólásoknak kitéve, csodáltam türelmét. Csak akkor felelt, mikor a végsőig volt kényszerítve.

— O! mondá Césarine görcsös nevetéssel, természetes, hogy Mangars ur védi Desroches kisasszonyt.

— Azt állítom, kiáltott Etienne fölgerjedve, hogy ha valakinek van panasza, ez csak Teréz kisasszony lehet.

E pillanatban egy kéz nehezedett a fiatal ember vállára, s nyersen szorította meg: — Uram, szólt közbe a doktor fagyasztó hangjával,

mily joggal védelmezi Desroches kisasszonyt? Itt csak egy valaki van, ki pártját foghatja, az én vagyok, s parancsolom hogy ne elegyedjék ügyeimbe. . . . Jöjjön Teréz menjünk!

Kezénél fogva elvezette a fiatal leányt, elhagyták a termet, mialatt Etienne egészen összezavarodott, Mangarsné ajkait harapdálta, a megbotránkozott társaság pedig snttogni kezdett.

Szerencsére az étterem ajtai e pillanatban kitárultak, az elnök pedig vékony hangon jelentette, hogy a vacsora fel van adva. Ez kellemes változásra hangolta a társaságot, a párok az étterembe vonultak, hol a gőzölgő csokoládés edény kellemes vanília-illatot terjesztett.

Ejfélfelé, mikor Mangarsné asszony még egészen fölindulva a hálószobába lépett, fölébreszté férjét, hogy neki az estélyen történt kellemetlen jelenetet elbeszélje. — Mindezt előre láttam, mondá Mangarsné, nem akartál rám hallgatni, s most eza kis elkapott a nyakunkra nőtt.

A bankár összeráncolta szemöldökeit. — Igazad van, ezek a Desrochesék veszedelmessé válnak, felelé, de van egy jó eszmém, hogy ne alkalmatlankodjanak tovább.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indúl:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	8.02
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. u.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szem. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborshurói reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. u.	10.54
Soborsalig délután	2.04	Tadnáról délután	2.38
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.02
Gyorsvonat este	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. u.	10.47
Személyvonat d. u.	11.56	Személyvonat d. u.	1.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbeséről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.08	Vegyesvonat d. u.	11.—
Borosbeséről szv. du.	5.20	Személyvonat este	8.56

IDEGENEK ARADON.

— Október 23. —

Vass szálloda. Roth Zsigmond kereskedő Bécs. — Lutzer Zsigmond utazó Bécs. — Fuchs Vilmos utazó Budapest. — Miku Adorján kereskedő Körösbánya. — Duschner I. utazó Budapest. — Fischer Béla utazó Budapest. — Sachargi N. utazó Bécs. — Korányi D. kereskedő Beszterce. — Fuchs Berthold utazó Bécs. — Klein Imre utazó Budapest. — Petyina Gyula gyárvezető Borosjenő. — Schlésinger Bernát utazó Budapest. — Br. Wasmer Antal birtokos Simánd. — Klein Ignátz utazó Budapest. — Grosz Mór utazó Bécs. — Andor Endre tisztviselő Budapest. — Keller Fülöp utazó Szeged. — Barsi József kereskedő Zenta.

Városi színház.

Bérlet 24. sz.

Páros.

Csütörtökön, 1901. évi október hó 24-én:

Zaza.

Színmű 5 felvonásban. Irtja: Pierre Berton és Simon Fordította: Heltai Jenő.

SZEMÉLYEK:

Zaza Komlósy I.	Cascart Giréth K.
Abais Bácsné.	Bussy László Gy.
Toto Kley Mariska.	Michelin Nemes S.
Simone Garal Ilona.	Duboisson Fenyéri Mór.
Floriane Menezáros M.	Martin Boda Ferenc.
Dufresnené Angyal Ilka.	Malardot Mezei Péter.
Natalie Becskiné.	Lortigon Polgár S.
Dufresne Palágyi L.	Ducicu Réti István.

Kezdete 7 órákor.

Divat- és kelengye-árúház.
Deutsch Testvérek,
ARAD.

Külön
nagyobbított
Szőnyegosztály:

Smyrna-szőnyeg.
Argaman-szőnyeg.
Axminster-szőnyeg.
Velvet-szőnyeg.
Tapestry-szőnyeg.
Kidderminster-szőnyeg.
Hollandi-szőnyeg.
Juta-szőnyeg.
Agy- és fali-szőnyeg.
Peluche-függöny.
Szövet-függöny.
Csipke-függöny.
Agy- és asztalterítők.
Flanell- és utazó takarók.
Lópokróc.

Legnagyobb választék.

Divat- és kelengye-árúház.
Deutsch Testvérek,
ARAD.
Raktárak: Bécs, Temesvár, Lugos,
Karánsebes, Datta.

Wilhelm-féle
antiarthritikus és antirheumatikus

Vértisztító-tea

Wilhelm Ferenc gyógyszerész,

cs. és kir. udv. szállító készítménye.

Neunkirchen, Alsó-Ausztria.

Csomagja 2 korona.

Kapható minden gyógyszerárban.

Terménykereskedésben

egy jó erkölcsű fiú

gyakornokul

alkalmazást talál.

Nemess Géza.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhirre tétetik, hogy a f. évi őszi országos vásár november hó 1-én kezdődik s öt napon át, azaz 1901. évi november hó 5-ig bezárólag tart.

Arad, 1901. évi október hó 12.

A városi tanács.

4112—1901. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécska kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Dr. Roska Györgyné végrehajthatónak, Bohuczky János és neje végrehajtást szenvedők elleni 200 kor. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék (a pécskai kir. járásbíró) területén lévő, Ó-Pécska községben fekvő, az Ó-pécskai 835. sz. tjkönyvben A. + 2. sorsz. alatti ingatlanra az árverést 1635 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban megállapította, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. évi november hó 18-ik napján délelőtt 9 órakor ezen telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 163 kor. 50 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-czikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3838. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi szeptember hó 30. napján.

Dr. Jakó,

kir. albiró.

1416

4668—901. tksz. szám.

Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajthatónak, Ordodi András végrehajtást szenvedő elleni 424 kor. 30 fill. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék, (az aradi kir. járásbíró) területén lévő, Arad város területén fekvő, a 4335. sz. tjkvben 5868 hrsz. a. felvett 8 hold 192□-öl területű föld 1061 kor. becsértékben, továbbá ugyanezen tjkvben 5871. hrsz. a. felvett 8 hold 381□-öl területű föld 742 korona becsértékben és pedig végrehajtást szenvedő felet megillető jutaléokra az árverést 1601 és 742 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi december hó 27-ik napján délután 3 órakor az igazságügyi palota I. em. 88. sz. irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3838. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1901. évi augusztus hó 9. napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság

Zubor,

kir. tszéki bíró.

1417

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon első díjakkal kitüntetett szépitőszerszám

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt eltávolítja a szeplőt, májfoltot, bíbireset, bőrvörösséget és mindenemé arcúrtálatlan-ságot.

Használata által kismítja az arcon a ráncokat s ifjú arczsint, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdéséget kölcsönöz és így a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen hatása.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsíradék és ennek következtében nappal is használható

Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatu

Ibolya-crème szappan A 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, kark és kezeknek megkapó szépséget, fehérülést és rózsaszínű varázsszínű kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzeltet legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan powder az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsás és krème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálaíratokkal elismervé!

Óvakodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszerész és gyógyszerészeti laboratóriuma.

ARAD, Andrassy-ter 22. szám, a megyeházzal szemben és VOJTEK és WEISZ utcánál.

A nméltóságú belügyminiszterium 81945/1901. sz. rendeletével engedélyezett

Sanatórium és Hidegvizgyógyintézet

egész Délmagyarországon az egyedüli jogosított gyógyintézet, mely télen-nyáron nyitva van, állandó orvosi felügyelet alatt áll, bejáró s benlakó betegek gyógyítását elfogadja. A betegek bármely orvos tanácsát vehetik igénybe.

Gyógyeszközök:

Villamfényfürdők: rheuma, köszvény, elhízottság, idegzsábák (neuralgia), vesebajok, vérbetegségek, fémmérgezések gyógyítására. E fürdők szivbaj mellett is használhatók. 15 fürdő 15 ft.

Hidegvizgyógyfürdők: egészségesek edzésére, felüdítésére, idegbetegek, vérszegények, tüdőbetegek, ideges gyomor s bélbántalmak, álmatlanság, fejfájások gyógyítására. 15 fürdő 6 ft. Havibérlét 10 ft.

Szénsavas fürdők: Szivbillentyű bajok, nőbajok, ideggyengeség gyógyítására. 15 fürdő 18 ft.

Moór fürdők: nőbajok, rheuma, idegzsábák, ízület merevségének gyógyítására. 15 fürdő 16 ft.

Villany viz-fürdők: idegesség, idegfájdalmak, ideggyengeség gyógyítására. 15 fürdő 15 ft.

Inhalatiók (Belégzések) soole vagy fenyőkivonattal. — Reichenhall, — Gleichenberg — mintára; tüdő s gégehurutok ellen. 15 jegy 9 ft.

Svédgyógytorna: Hátgörbülések, ízületmerevségek gyógyítására; gytítására; sápadt gyönges gyermekek edzésére. Havonta 15 frittól feljebb az eset súlyossága szerint.

Massage: izületbajok, vérszegénység, elhízottság, általános gyöngeség gyógyítására. 15 massage 6 ft.

Villanyos massage: idegesség, idegfájdalmak, gyenge emésztőképesség gyógyítására. 15 jegy 12 ft.

Villanyozás galvan és faradicus árammal. — Bennlakó betegek bármelyik orvos tanácsát vehetik igénybe. — Szoba (világítás, fűtés, kiszolgálás) s ellátás 85 ft havonta.

Vezető orvos:

Dr. HECHT, ARAD, Zrinyi-utca 3. sz.

Telefon 270.

CSECSEMŐK TÁPLÁLÁSÁRA

az eddig ismert módok közül legjobb, legmegfelelőbb

a sterilizált tehén tej,

amely szakértelemmel higgítva és jól sterilizálva az anyatejjel egyenértékűnek bizonyult.

Ilyen tejet készít alulírott intézet és azt oly alakban hozza forgalomba, hogy a szülőknek nagyon csekély fáradságába és költségébe kerül gyermeküknek biztos felnevelése.

Előírásokat, illetve az utasításokat pontosan betartva, ki van zárva a gyermeknek minden a tápanyagoktól származható betegsége.

Tájékoztatóul arra, hogy a Sterilizált gyermektej már eddig is mennyire bevált, közléseszzük az ide mellékelt nyilatkozatokat:

Hálás elismeréssel adozom önöknek, megbecsülhetetlen sterilizált-tej készítményükért. Kis babám a mióta csak a világon van, tehát fél éve csak is azt kapja, a jószárgól egész mondanakor támadt. S nemcsak kínzóse vasageztesek, hanem olyan vasagezteségű is, hogy bár a gyógyszerészáról csak e y ajtó válasza el, orvoságot még nem kapott soha.

Nem mulasztatom el, hogy steril, gyermektejüket jószágánál, előcsóságánál és könnyen kezelhetőségénél fogva minden szülőnek legelőször is ajánljam.

Kiűzők: Készítette: Tábor Gyula, gyógyszerész, Arad-Gaj.

Az önk által szállított sterilizált gyermektejet kis fiám 14 napos korától a mai napig élvezte és ezennel is élvezni fogja. Nem mulasztatom el, hogy önöknek készítőiknek hála köszönetemet ne nyilvánítsam údvon egészségügyi intézményükért.

A midőn ezt teszem, tudomásukra hozom azt is, hogy gyermekemet először és jobban felnevelni, másval nem lehettem volna képes.

Gyermekem teljesen egészséges és nagyon szépen fejlődik.

Tisztelettel Tóthné Kovács Mária, értékes.

Dr. Singer János orvos és Rozvány György

gyógyszerész

202

sterilizált gyermektej, gyógy- és pasteurizált tej termelő intézete

Aradon, Kossuth- és Batthyányi-u. sarkán.

NEUMANN M.

ARAD.

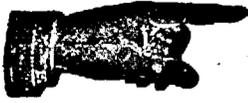
Az őszi és téli idényre tisztelettel ajánl

őszi és téli öltönyöket.

Átmeneti kabátokat (Double, Ulster és Raglán), Havelock ujjakkal és ujjak nélkül.
Téli kabátok és városi bundák. Gazdasági kabátok szövet vagy szörme-béléssel.

Nagy választék gyermek- és fiú-öltönyökben.

Minták és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. — Vidéki megrendeléseknél elegendő mértéknek egy kabátnak a beküldése.

A „Tengwall” okm. és levél rendezők gyári raktára.

A Shagen-féle tartósági tollak egyszerű bemártással egy egész oldal írható) főraktára.

Író-, levél- és rajzpa-pírok és levélborítékok nagy raktára.

Díszlevél-papírok, Képes levelező-lapok óriási választéka.

Levelezőlap albumok sat.

Író-gépekhez festék-szalagok, Stencil-szín és Mimeograph papír és festék.

Hektográfiai anyag és ténia.

Másoló cikkek és sajtók gyári árakban.

BLOCH H.

papírkereskedése, könyvnyomdája és

fényképezési cikkek raktára.

1105

1363—1901. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróság V. 2127. számú végzése által a kir. kincstár végrehajtató javára, Tóth István zímándközi lakos ellen 227 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt és 820 koronára becsült buza és lovakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Zímándközön, alperes 70. sz. lakásán leendő eszközzésére 1901. évi november hó 7-ik napjának délután 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1901. évi október hó 22. napján.

Ortutay,

bir. végrehajtó.

1418

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos oszengő berendezéssel intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 665

Pályázati hirdetmény.

A „Schertz József emlékezete” ösztöndíj üresedésbe jövén, arra pályázatot nyitok.

A 2800 korona alapítványi tőke kamataiból álló ösztöndíj elnyeréséért, az aradi kir. főgimnázium bármely osztályának szorgalmas és jóviselőit azen tanulói folyamaodhatóak, a kik a tanulmányaik feléből jeles osztályzattal bírnak.

Az árvák, vagy szegény szülők gyermekei előnyben részesülnek.

A pályázati kérvények hivatalomhoz a f. hó 31-ig bemutatandók. Arad, 1901. évi október hó 11.

Salacz,

kir. tan. polgármester.

A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Hatása meglepő és már rövid idő alatt mutatkozik. A

Serail-arczkenőcs

fehértíti az arcot, a bőrt gyengéddé, bársonyapintatuvá teszi. Egyszóval a

legjobb

készítmény, mely a bőr ápolására készül. Minden tisztátalanságot eltávolít az arczról és mint

arcz-szépítő szer

páratlanul áll. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fillér. Egy kis tégely ára 70 fillér. Hozzávaló szappan

a

Serail-szappan és az Epszappan, melyek a kenőcs hatását emelik. — Az egész

világon

el van terjedve és számos köszönő irat tanuskodik az általa elért hatásról.

Kapható!

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszer-tárában

Aradon, Szabadság-tér.

559—1901.

Hirdetmény.

A n. m. m. kir. földmivélségi minisaterium 54475/1901. sz. intézvénye nyomán figyelmeztetjük az állattenyésztő gazda közönséget, hogy az állatbőrök értékének megóvása céljából állatainak tüzes vassal való bélyegzését

vagy teljesen mellőzzék, vagy pedig azt a törzs helyett az állat szarván, esetleg álkapozán alkalmazassák.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi október hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula, s. k. aljegyző.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza.

Legujabb kivitelben

angol doubl gallérok, Japuettek és Paletók.

Leány-kabátkák és köpenyegek

nagy választékban.

Jutányos árak! Alapított 1870. Telefon 238.

STERNA

Aradi női- és férfi-részvevő-társaság könyvnyomdája.